

FOLKETINGET

Europaudvalget

Referat af 26. europaudvalgsmøde

Mødedato: fredag den 5. april 2024

Tidspunkt: kl. 09.00

Sted: vær. 2-133

Dagsorden

Den 4. april 2024

- FO 1. Europarådets konvention om kunstig intelligens
Forelæggelse ved justitsministeren
– *Nyt forhandlingsoplæg*
KOM (2022) 0414
EUU alm. del (20231) – Bilag 424 (samlenotat)
EUU alm. del (20231) – Bilag 425 (notat om forhandlingsoplæg)
EUU alm. del (20231) – Bilag 428 (kommenteret dagsorden)
KOM (2022) 0414 – Bilag 3 (skriftlig forelæggelse 27/10-22 vedr.
Europarådskonvention om kunstig intelligens, menneskerettigheder, demokrati og
retsstatsprincippet)
- FO 2. Europa-Parlamentets og Rådets forordning om bekæmpelse af forsinket betaling i
handelstransaktioner
Forelæggelse ved justitsministeren
– *Nyt forhandlingsoplæg*
KOM (2023) 0533
KOM (2023) 0533 – Bilag 2 (samlenotat)
KOM (2023) 0533 – Bilag 3 (notat om forhandlingsoplæg)
EUU alm. del (20231) – Bilag 428 (kommenteret dagsorden)
EUU alm. del (20231) – Bilag 420 (udvalgsmødereferat side 22, senest behandlet
i EUU 1/3-24)

3. Siden sidst

- a) Orientering om sag ved EU-Domstolen sagsnr. C-470/21, La Quadrature du Net m.fl.
Orientering ved justitsministeren
EUU alm. del (20211) – Bilag 379 (notat om indlæg i sag C-470/21)
EUU alm. del (20231) – Bilag 428 (kommenteret dagsorden)

FO 4. Forslag vedr. detailinvestorstrategi (RIS)

Forelæggelse ved økonomiministeren

– *Nyt forhandlingsoplæg*

KOM (2023) 0278 og KOM (2023) 0279

KOM (2023) 0278 – Bilag 2 (samlenotat)

KOM (2023) 0278 – Bilag 3 (notat om forhandlingsoplæg)

EUU alm. del (20231) – Bilag 428 (kommenteret dagsorden)

5. Rådsmøde nr. 4017 (økonomi og finans) den 12. april 2024

Forelæggelse ved økonomiministeren

Rådsmøde 4017 – Bilag 1 (samlenotat)

EUU alm. del (20231) – Bilag 428 (kommenteret dagsorden)

FO 6. Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om vaske- og rengøringsmidler og overfladeaktive stoffer, om ændring af forordning (EU) 2019/1020 og om ophævelse af forordning (EF) nr. 648/2004

Forelæggelse ved miljøministeren

– *Nyt forhandlingsoplæg*

KOM (2023) 0217

KOM (2023) 0217 – Bilag 2 (samlenotat)

KOM (2023) 0217 – Bilag 3 (notat om forhandlingsoplæg)

EUU alm. del (20231) – Bilag 428 (kommenteret dagsorden)

7. Lovpakken "ét stof, én vurdering"

Forelæggelse ved miljøministeren

FO a) Kommissionens forslag til forordning om oprettelse af en fælles dataplatform om kemikalier, om fastsættelse af regler til sikring af, at dataene heri er søgbare, tilgængelige, interoperable og genanvendelige, og om etablering af en overvågnings- og perspektivramme for kemikalier

– *Nyt forhandlingsoplæg*

KOM (2023) 0779

KOM (2023) 0779 – Bilag 2 (samlenotat)

KOM (2023) 0779 – Bilag 3 (notat om forhandlingsoplæg)

EUU alm. del (20231) – Bilag 428 (kommenteret dagsorden)

- FO b) Kommissionens forslag til ændring af forordningerne, (EF) nr. 178/2002, (EF) nr. 401/2009, (EU) 2017/745 og (EU) 2019/1021 af Europa-Parlamentet og Rådet for så vidt angår omfordeling af videnskabelige og tekniske opgaver og forbedring af samarbejdet mellem unionens agenturer inden for kemikalieområdet samt om forslag til ændring af Direktiv 2011/65/EU af Europa-Parlamentet og Rådet for så vidt angår omfordeling af videnskabelige og tekniske opgaver til Det Europæiske kemikalieagentur
– *Nyt forhandlingsoplæg*
KOM (2023) 0781 og KOM (2023) 0783
 KOM (2023) 0783 – Bilag 2 (samlenotat)
 KOM (2023) 0783 – Bilag 3 (notat om forhandlingsoplæg)
 EUU alm. del (20231) – Bilag 428 (kommenteret dagsorden)
- FO 8. Antidiskriminationsdirektivet (Forslag til Rådets direktiv om gennemførelse af princippet om ligebehandling af alle uanset religion eller tro, handicap, alder eller seksuel orientering)
Forelæggelse ved social- og boligministeren
– *Nyt forhandlingsoplæg*
KOM (2008) 0426
 KOM (2008) 0426 – Bilag 9 (samlenotat)
 KOM (2008) 0426 – Bilag 10 (notat om forhandlingsoplæg)
 EUU alm. del (20231) – Bilag 428 (kommenteret dagsorden)
 EUU alm. del (20231) – Bilag 399 (udvalgsmødereferat side 18, behandlet under "siden sidst" 23/2-24)
 EUU alm. del (20222) – Bilag 610 (udvalgsmødereferat side 1012, senest behandlet 9/6-23)
9. Siden sidst
- a) Orientering om status for det Europæiske Handicapkort samt tillægsgdirektivet
 Orientering ved social- og boligministeren
 KOM (2023) 0512 og KOM (2023) 0698
 EUU alm. del (20231) – Bilag 428 (kommenteret dagsorden)
- FO 10. Forslag til revision af direktiv om europæiske samarbejdsudvalg
Forelæggelse ved beskæftigelsesministeren
– *Nyt forhandlingsoplæg*
KOM (2024) 0014
 KOM (2024) 0014 – Bilag 2 (samlenotat)
 KOM (2024) 0014 – Bilag 3 (notat om forhandlingsoplæg)
 EUU alm. del (20231) – Bilag 428 (kommenteret dagsorden)
 EUU alm. del (20231) – Bilag 399 (udvalgsmødereferat side 16, senest behandlet under siden sidst 23/2-24)

11. Siden sidst

- a) Tidlig orientering om opdatering af rammen for praktikophold
Orientering ved beskæftigelsesministeren
KOM (2024) 0133 og KOM (2024) 0132
EUU alm. del (20231) – Bilag 428 (kommenteret dagsorden)
- b) Orientering om forslag til direktiv om forbedring af arbejdsvilkår for platformsarbejde
Orientering ved beskæftigelsesministeren
KOM (2021) 0762
EUU alm. del (20231) – Bilag 428 (kommenteret dagsorden)

L 12. Eventuelt

Der vedlægges en foreløbig oversigt over det under punkt 5 nævnte møde.

Praktiske oplysninger:

Hvor intet andet er angivet, afholdes Europaudvalgets ordinære møder for åbne døre. Tilmelding for tilhørere skal ske *senest kl. 12.00 dagen inden mødet* ved Europaudvalgets sekretariat (europaudvalget@ft.dk; tlf. +45 33 37 36 10). Der vil være pladsbegrænsning.

Anvendte forkortelser:

FO =Forhandlingsoplæg
L =Lukket behandling

Rådsmøde nr. 4017 (økonomi og finans) den 12. april 2024

1. Implementering af genopretningsfaciliteten (RRF)
 - *Orientering*
 - KOM (2024) 0082
 - EUU alm. del (20231) – Bilag 239 (udvalgsmødereferat side 105, senest behandlet i EUU 1/12-23)
 - EUU alm. del (20222) – Bilag 544 (udvalgsmødereferat side 778 FO, forhandlingsoplæg forelagt EUU 12/5-23)
 - EUU alm. del (20222) – Bilag 36 (udvalgsmødereferat side 14 FO, forhandlingsoplæg vedr. REPowerEU forelagt 22/11-22)
 - EUU alm. del (20211) – Bilag 749 (udvalgsmødereferat side 1393 FO, forhandlingsoplæg forelagt 8/7-21)
 - EUU alm. del (20211) – Bilag 718 (udvalgsmødereferat side 1272, samråd 16/6-21 om Danmarks konvergensprogram)
 - EUU alm. del (20201) – Bilag 401 (udvalgsmødereferat side 1098 FO, forhandlingsoplæg vedr. genopretningsfaciliteten forelagt 16/6-20)
2. Økonomiske og finansielle konsekvenser af Ruslands invasion af Ukraine
 - *Orientering*
 - EUU alm. del (20231) – Bilag 420 (udvalgsmødereferat side 66, senest behandlet i EUU 1/3-24)
 - EUU alm. del (20231) – Bilag 71 (udvalgsmødereferat side 1270 FO, forhandlingsoplæg forelagt EUU 29/9-23)
- * 3. Forberedelserne af G20- og IMF-møderne i april
 - *Orientering*
4. Makrofinansiel assistance til Egypten (MFA)
 - *Orientering*
 - KOM (2024) 0460, KOM (2024) 0461
5. Eventuelt
6. Siden sidst

Dagsordenspunkt 1 hører under Økonomiministeriet ressort.

Dagsordenspunkt 2 og 4 hører under Økonomiministeriet, Finansministeriet og Udenrigsministeriets ressort.

Dagsordenspunkt 3 hører under Økonomiministeriet og Finansministeriet ressort.

Dagsordenspunkter markeret med stjerne (*) forelægges ikke mundtligt for udvalget.

Europaudvalget

Referat af 26. europaudvalgsmøde

Dato: fredag den 5. april 2024

Tidspunkt: kl. 09.00

Sted: vær. 2-133

Til stede: Henrik Møller (S) næstformand, Kim Valentin (V), Karin Liltorp (M), Alexander Ryle (LA), Brigitte Klitskov Jerkel (KF), Dina Raabjerg (KF), Alex Ahrendtsen (DF), Marianne Bigum (SF), Søren Søndergaard (EL), Christian Friis Bach (RV) og Theresa Scavenius (UFG).

Desuden deltog: Justitsminister Peter Hummelgaard, økonomiminister Stephanie Lose, miljøminister Magnus Heunicke, social- og boligminister Pernille Rosenkrantz-Theil og beskæftigelsesminister Ane Halsboe-Jørgensen

Henrik Møller fungerede som formand under hele mødet.

FO Punkt 1. Europarådets konvention om kunstig intelligens

– *Nyt forhandlingsoplæg*

KOM (2022) 0414

EUU alm. del (20231) – Bilag 424 (samlenotat)

EUU alm. del (20231) – Bilag 425 (notat om forhandlingsoplæg)

EUU alm. del (20231) – Bilag 428 (kommenteret dagsorden)

KOM (2022) 0414 – Bilag 3 (skriftlig forelæggelse 27/10-22 vedr.

Europarådskonvention om kunstig intelligens, menneskerettigheder, demokrati og retsstatsprincippet)

Justitsministeren (Peter Hummelgaard): Anvendelsen af kunstig intelligens rummer store potentialer for vores virksomheder og samfund. Derfor er ansvarlig anvendelse og tillid til kunstig intelligens helt afgørende.

Rådet og Europa-Parlamentet er nået til enighed om en forordning om kunstig intelligens. Med forordningen er der skabt rammerne for et indre marked i EU for etisk og sikker kunstig intelligens. Parallelt med forhandlingerne i EU har der også været forhandlinger i Europarådet om en ny global konvention om kunstig intelligens. Det er den konvention, jeg er her om i dag.

Sagen har tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg til orientering af min forgænger i oktober 2022. Sagen blev forelagt for udvalget forud for vedtagelsen af en rådsafgørelse, som bemyndigede Kommissionen til at føre forhandlingerne om konventionen i Europarådet på vegne af EU-

medlemsstaterne. Kommissionen fik ved rådsafgørelse af 21. november 2022 et sådant forhandlingsmandat.

Efterfølgende har Kommissionen forhandlet på vegne af medlemsstaterne under forhandlingerne i Europarådet. Forhandlingerne om konventionen er nu nået et fremskredet stadie. Det er min forventning, at konventionen bliver vedtaget på et ministerrådsmøde den 17. maj 2024.

Jeg forelægger sagen i dag med henblik på forhandlingsoplæg. I forbindelse med forelæggelsen i oktober 2022 blev sagen alene forelagt for udvalget til orientering. Forhandlingerne har imidlertid udviklet sig på en måde, så sagen nu potentielt skønnes at kunne have større rækkevidde for Danmark. Det kan ikke udelukkes, at en ratifikation af konventionen vil nødvendiggøre lovgivning i Danmark. Derfor finder jeg det nødvendigt at indhente et forhandlingsoplæg i dag.

Udvalget har forud for mødet modtaget et samlenotat og et notat om regeringens forhandlingsoplæg.

Generelt om konventionen

Europarådets konvention om kunstig intelligens er en rammekonvention, der overordnet har til formål at fastlægge grundlæggende principper og regler, der skal sikre, at kunstig intelligens-systemer designes, udvikles og anvendes i overensstemmelse med respekten for menneskerettigheder, et velfungerende demokrati og overholdelse af retsstatsprincippet.

Konventionen lægger op til at definere kunstig intelligens-systemer i overensstemmelse med den senest reviderede definition vedtaget af OECD.

Konventionen opstiller en række generelle forpligtelser, der skal sikre, at menneskerettighederne samt integriteten, uafhængigheden og effektiviteten af demokratiske institutioner og processer er sikret ved kunstig intelligens-aktiviteter. Det gælder også for princippet om magtadskillelse, respekt for domstolenes uafhængighed og adgang til domstolene.

Konventionen indeholder endvidere en række overordnede principper relateret til aktiviteter inden for livscyklussen af kunstig intelligens-systemer. Det gælder bl.a. respekt for den menneskelige værdighed og individets autonomi, respekt for ligestillingen og et forbud mod diskrimination, samt at aktiviteterne sker i overensstemmelse med privatlivsrettighederne og databeskyttelsesreglerne.

Endelig indeholder konventionen generelle bestemmelser om en opfølgningsmekanisme og samarbejde, herunder også en pligt til afrapportering inden for 2 år om gennemførelsen af konventionen. Udkastet til konventionen indeholder ligeledes en bestemmelse, der gør det muligt for EU-medlemsstaterne at regulere deres indbyrdes forbindelser på grundlag af EU-retten – det vil sige forordningen om kunstig intelligens.

Forhandlingerne

Kommissionen fik ved rådsafgørelse af 21. november 2022 et forhandlingsmandat, der bemyndigede Kommissionen til på vegne af EU at føre forhandlinger om konventionen. Konventionen har været drøftet på en række møder i Europarådets udvalg for kunstig intelligens.

Forhandlingerne er nu på et fremskredet stadie, og det forventes, at konventionen vil blive vedtaget af Europarådets Ministerkomité på et rådsmøde den 17. maj 2024. Når konventionen er blevet vedtaget, vil den efterfølgende blive åbnet for undertegning og ratifikation.

I forhold til EU-medlemsstaterne er det på nuværende tidspunkt ikke nærmere afklaret, om det er Unionen, som skal tiltræde konventionen, eller om både Unionen og medlemsstaterne efterfølgende skal undertegne og ratificere konventionen. Rådets og Kommissionens juridiske tjenester er i øjeblikket ved at se nærmere på spørgsmålet. Vi forventer dog først, at der vil foreligge udtalelser fra de juridiske tjenester på den anden side af ministermødet i maj.

Under alle omstændigheder vil der skulle vedtages nye radsafgørelser, som bemyndiger enten Unionen eller Unionen og medlemsstaterne til undertegnelse og ratifikation af konventionen. Udvalget vil i den forbindelse komme til at høre om sagen på ny.

Regeringens holdning

Regeringen stiller sig generelt positivt over for den linje, som Kommissionen har lagt ved forhandlingerne om konventionen. Regeringen kan derfor støtte vedtagelsen af konventionen, når den er færdigforhandlet.

Regeringen har under forhandlingsprocessen lagt vægt på, at Kommissionen har arbejdet for, at konventionen indeholder den rette balance. På den ene side skal alvorlige risici ved brugen af kunstig intelligens-systemer adresseres, mens det på den anden side skal sikres, at udvikling og anvendelse af teknologien er til gavn for vores samfund og i overensstemmelse med respekten for menneskerettigheder, demokrati og retsstatsprincippet.

Regeringen har herudover arbejdet for, at konventionen får et bredt anvendelsesområde og i videst muligt omfang finder anvendelse for både offentlige og private aktører, samtidig med at man finder fleksible formuleringer, der sikrer, at globalt førende teknologistater ligeledes vil kunne tilslutte sig konventionen.

Regeringen har samtidig arbejdet for, at konventionen på samme måde som forordningen om kunstig intelligens ikke finder anvendelse på kunstig intelligens-aktiviteter, der er relateret til beskyttelsen af den nationale sikkerhed.

Det har herudover været meget vigtigt for regeringen at sikre, at konventionens bestemmelser er forenelige med bestemmelserne i EU-forordningen om kunstig intelligens, så de to retsakter kan supplere hinanden. Det mener vi er lykkedes, og derfor forventer vi også – med en enkelt undtagelse, som jeg straks kommer tilbage til – at konventionen generelt kan anses for gennemført i Danmark, når forordningen træder i kraft. Undtagelsen er, at Danmark på grund af retsforbeholdet ikke er omfattet af de dele af forordningen, som vedrører politiets brug af ansigtskendelse.

Konventionens bestemmelser er generelt af mere overordnet karakter end forordningens, og konventionen indeholder ikke bestemmelser specifikt rettet mod de retshåndhævende myndigheder. Det fremgår dog af den forklarende rapport til konventionen, at konventionens bestemmelser ligeledes finder anvendelse for de retshåndhævende myndigheder.

Justitsministeriet er i gang med at lave en nærmere analyse heraf, men det kan på nuværende tidspunkt ikke udelukkes, at en efterfølgende ratifikation af konventionen vil kunne få lovgivningsmæssige konsekvenser.

Sammenfattende er det regeringens opfattelse, at udkastet til konventionen understøtter en global ramme for udvikling og anvendelse af kunstig intelligens.

FO *Forhandlingsoplæg*

Forhandlingsoplægget er derfor, at man fra dansk side

- støtter op om etableringen af en europæisk ramme for udvikling og anvendelse af kunstig intelligens i form af udkastet til Europarådets konvention om kunstig intelligens.
- lægger stor vægt på, at konventionen ikke finder anvendelse på kunstig intelligens-aktiviteter relateret til beskyttelsen af den nationale sikkerhed.
- lægger stor vægt på, at bestemmelserne i konventionen er forenelige med bestemmelserne i EU's forordning om kunstig intelligens.
- lægger vægt på, at forslaget til konventionen bidrager til en retsstilling, hvor alvorlige risici adresseres, samtidig med at udvikling og anvendelse af teknologien – også udover EU's grænser – er til gavn for vores samfund og i overensstemmelse med respekt for menneskerettighederne, demokratiet og retsstatsprincippet.

Søren Søndergaard (EL): Det er godt, at regeringen er positiv over for denne vigtige konvention.

Jeg vil gerne kommentere på processen. Der fremlægges en henstilling om rådsafgørelse vedrørende forhandlingsmandatet den 18. august 2022. Kort efter laver man en skriftlig orientering på to sider til Europaudvalget om, at konventionen er undervejs. Siden har vi ikke hørt noget. I dag den 5. april 2024 får vi mulighed for at afgive mandat i sagen, og sagen forventes afsluttet om godt en måned. Det rejser spørgsmålet om, hvad regeringen har forhandlet efter i hele den mellemliggende periode. Enten har regeringen ikke deltaget i forhandlingerne i EU – det ville være meget beklageligt – eller også har regeringen deltaget i forhandlingerne, men på basis af hvilket mandat? Det må være på baggrund af den skriftlige orientering på to sider fra oktober 2022, men ministeren siger selv, at det har udviklet sig siden. Så hvad har man egentlig ageret på baggrund af? Mener ministeren ikke, at det havde været klogere at forelægge forhandlingsoplæg noget tidligere end nu, hvor det hele er afgjort? Det er reelt en stemmeafgørelse, vi træffer nu, og ikke et forhandlingsmandat.

Jeg er enormt positiv over for indholdet i Europarådets konvention. Jeg synes, at ministeren i sit samlenotat formulerer fuldstændig præcist, hvad forskellen er mellem forskellige internationale institutioner. Det står på side 4:

»Hvor forslaget om en forordning om kunstig intelligens« – i EU – »er industri- og indre markedsorienteret, er udkastet til Europarådets konvention om kunstig intelligens i højere grad fokuseret på at beskytte demokrati og menneskerettigheder.«

Det er en fuldstændig præcis formulering af, hvad EU tager sig af, og hvad Europarådet tager sig af. Det er godt at få slået fast. Så er spørgsmålet, hvordan man vægter de ting. Jeg bemærker, at man i forhandlingsoplægget lægger stor vægt på, at bestemmelserne i konventionen er forenelige med bestemmelserne i EU's kommende forordning om kunstig intelligens. Det giver to muligheder. Den ene mulighed er, at EU's forordning underordner sig Europarådets konvention – altså bøjer sig for menneskerettigheder. Den anden mulighed er, at Europarådets konvention bøjer sig for EU's forordning og det indre marked-logikken. Jeg synes, vi har behov for en præcisering af regeringens vurdering af det.

Vi er helt med på de øvrige reservationer i forhandlingsoplægget.

På side 7 i samlenotatet står der følgende:

»Det kan dog ikke udelukkes, at der i forbindelse med en eventuel dansk ratifikation vil blive behov for at vedtage supplerende bestemmelser om de retshåndhævende myndigheders brug af kunstig intelligens, da Danmark på grund af retsforbeholdet ikke er omfattet af eller bundet af de bestemmelser i forordningen om kunstig intelligens, som omhandler politiets brug af ansigtsgenkendelse.«

Betyder det, at det danske retsforbehold giver det danske politi yderligere muligheder, end de ville have inden for rammerne af EU's lovgivning? Betyder det, at retsforbeholdet på dette punkt forbedrer politiets muligheder for at fange forbrydere?

Marianne Bigum (SF): SF er kritiske over for, at konventionen ikke finder anvendelse på kunstig intelligens-aktiviteter relateret til beskyttelsen af den nationale sikkerhed. Hvis der skal være undtagelser, mener vi, at det bør indhegnes, så det f.eks. er i forbindelse med konkrete trusler mod nationens sikkerhed, så der ikke opstår øget lukkethed og en endnu større sort boks-problematik. Det er nødvendigt, at der arbejdes med ekstra foranstaltninger for ansvarlig og etisk brug af kunstig intelligens, og at de ekstremt store risici på dette område tages særlig alvorligt og løbende vurderes, så der altid er tale om en forsigtighedsbaseret tilgang.

Derudover vil vi gerne have, at regeringen lægger stor vægt på, at kunstig intelligens først og fremmest skal være til gavn for borgerne og demokratiet, og at teknologien skal udrulles ansvarligt og retfærdigt. Der bør arbejdes for, at teknologien ikke øger uligheden, og brugen skal være i overensstemmelse med charteret om grundlæggende rettigheder.

Justitsministeren (Peter Hummelgaard): Til Søren Søndergaard: Det er korrekt, at det danske retsforbehold gør, at dansk politi har bedre mulighed for at anvende f.eks. ansigtsgenkendelse end de EU-medlemsstater, som fører fælles retspolitik. Vi er ikke i gang med at indføre øget mulighed for anvendelse af ansigtsgenkendelse i Danmark på nuværende tidspunkt, men jeg mener, at man ikke skal udelukke, at det på et tidspunkt kan være et relevant redskab i bestemte sammenhænge.

Søren Søndergaard spørger ind til regeringens håndtering af sagen. Man burde måske have forelagt forhandlingsoplæg tidligere, men det er sent, at der har været spørgsmålet om, hvor fremskredne forhandlingerne egentlig har været. Jeg ved, hvor meget det betyder for Europaudvalget. Jeg har selv siddet her som fast ordfører i næsten en hel folketingsperiode, og jeg lægger mig i se-len for at gøre ministeriet opmærksom på, at vi skal gøre alt, hvad vi kan, for at komme til Europaudvalget så tidligt som muligt.

Til spørgsmålet om vægtningen af Europarådets konvention og EU's forordning er svaret, at konventionen er forenelig med forordningen. Konventionen er i Europarådsregi, og der vil Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol i sidste ende være øverste domstol, mens forordningen er i EU-regi, og der er EU-Domstolen øverste domstol. Det har været vigtigt for regeringen, at de to retsakter ikke strider imod hinanden, og det vil der fortsat tillægges vægt.

Til Marianne Bigum: Vi lægger vægt på, at konventionen skal sikre, at brugen og udviklingen af kunstig intelligens ikke strider mod bl.a. menneskerettigheder og ligestilling. Jeg synes, at det er

vigtigt, at man holder sig for øje, at der vil være elementer – også elementer, som ikke er udviklet endnu – der kan bruges til at sikre vores nationale sikkerhed. Derfor er forbeholdet om national sikkerhed en del af forhandlingsoplægget. Jeg ville stille mig kritisk over for at begrænse det til konkrete trusler, som Marianne Bigum foreslår, for hvad er en konkret trussel, og hvad er en abstrakt trussel? Nogle gange kender man først konkrete trusler, når det er for sent. Men det siger sig selv, at det skal anvendes med stor omtanke og med respekt for vores grundlæggende rettigheder.

Christian Friis Bach (RV): Jeg er lettere rystet over at høre hr. Søren Søndergaard argumentere for, at dansk politi skal have lov til at bruge mere eller mindre randomiseret ansigtsgenkendelse til at overvåge borgerne. Jeg håber, at vi får implementeret EU-restriktionerne i dansk lovgivning.

Radikale Venstre bakker op om konventionen og om regeringens linje. Det er godt at få en konvention, så vi kan sikre, at kunstig intelligens bliver implementeret med respekt for menneskerettigheder, demokrati og retsstatsprincippet.

Kan ministeren redegøre for de konkrete lovændringer? Og vil man eventuelt overveje at implementere konventionen direkte i dansk lovgivning? Det mener vi som et generelt princip er formålstjenstligt, når vi tiltræder konventioner, som har afgørende betydning for menneskerettigheder, demokrati og retsstaten.

Theresa Scavenius (UFG): Hvad er definitionen af national sikkerhed? Vi så et eksempel på en vid fortolkning af det i forbindelse med koranloven. Og hvorfor skal national sikkerhed undtages?

På grund af retsforbeholdet er vi ikke forpligtet til at indføre restriktioner i forbindelse med ansigtsgenkendelse, men vi kan jo godt gøre det alligevel. Ministeren har tidligere udtalt, at det ønsker man ikke at gøre – er det stadig ministerens holdning?

Søren Søndergaard (EL): Jeg forstår ministeren på den måde, at der ikke er nogen områder, hvor menneskerettigheder og det, der fremgår af Europarådets konvention, kan komme i modsætning til EU's forordning. Der kan ikke blive tale om, at man vil nedprioritere menneskerettigheder for at sikre overensstemmelsen. Sådan forstår jeg det, og det er jeg glad for. Enhedslisten støtter, at man bakker op om konventionen, og med denne forsikring støtter vi også forhandlingsoplægget.

Jeg vil sige til hr. Christian Friis Bach, at jeg har modtaget ufattelig mange redegørelser om det danske retsforbehold og Europol, og de har alle sammen handlet om de kæmpemæssige forhindringer for dansk politi. Jeg har ikke tidligere læst, at det også gav en masse muligheder. Hvad vi så bruger de muligheder til i Danmark, er en anden diskussion, og der er jeg i øvrigt meget enig i, at det skal gøres med stort forbehold.

Justitsministeren (Peter Hummelgaard): Til Christian Friis Bach: Vi mener ikke, at der er behov for, at konventionen bliver direkte skrevet ind i dansk lov. Den vil blive implementeret via kunstig intelligens-forordningen. Justitsministeriet er i gang med at analysere behovet for yderligere lovgivning som følge af konventionen, og det er for tidligt at konkludere på behovet. Vi vender tilbage til Folketinget om det.

NOT Til Theresa Scavenius: For det første vil jeg anfægte, at man i forbindelse med diskussionen om forbud mod utilbørlig behandling af religiøse skrifter anvendte en meget bred definition af national sikkerhed. Det var en helt klar vurdering – og det er det sådan set stadig væk ifølge PET's nyligste

vurdering af terrortruslen i Danmark – at det udgør en betydelig risiko, at der fandt systematiske koranabrændinger sted. Det øgede truslen mod konkrete individer og Danmark og danskere, både herhjemme og i udlandet. Når det ikke defineres som en konkret trussel, er det, fordi man ikke på forhånd har viden om et specifikt angreb rettet mod et specifikt mål på et specifikt tidspunkt. Men det var absolut ikke en abstrakt trussel. Det var noget, vi tog meget alvorligt, og havde vi ikke gjort det, havde vi heller ikke foreslået at lovgive om et sådant forbud. Jeg vil gerne vende tilbage med en nærmere definition af national sikkerhed på skrift.

Regeringen har ikke for nuværende nogen planer om at lade politiet øge brugen af ansigtsgenkendelse, men vi vil ikke udelukke muligheden for at gøre brug af det, hvis det kan være med til at forhindre forbrydelser og fange f.eks. mordere og voldtægtsforbrydere.

Theresa Scavenius (UFG): Jeg kan ikke støtte forhandlingsoplægget.

Næstformanden (Henrik Møller): Jeg kan konkludere, at der ikke er flertal imod regeringens forhandlingsoplæg, idet kun Dansk Folkeparti og Theresa Scavenius (UFG) har ytret sig imod det.

FO Punkt 2. Europa-Parlamentets og Rådets forordning om bekæmpelse af forsinket betaling i handelstransaktioner

– *Nyt forhandlingsoplæg*

KOM (2023) 0533

KOM (2023) 0533 – Bilag 2 (samløst)

KOM (2023) 0533 – Bilag 3 (notat om forhandlingsoplæg)

EUU alm. del (20231) – Bilag 428 (kommenteret dagsorden)

EUU alm. del (20231) – Bilag 420 (udvalgsmødereferat side 22, senest behandlet i EUU 1/3-24)

Justitsministeren (Peter Hummelgaard): Udvalget modtog grund- og nærhedsnotat om Kommissionens forslag til en forordning om bekæmpelse af forsinket betaling i handelstransaktioner den 25. oktober 2023. Forslaget blev fremlagt af Kommissionen den 12. september 2023 og har siden december samme år været behandlet på teknisk arbejdsgruppeniveau. Dette arbejde foregår stadig.

Jeg forelægger forslaget i dag med henblik på forhandlingsoplæg, da forhandlingerne er i gang, og forslaget forventes at være på dagsordenen for konkurrenceevnerådsmødet den 24. maj 2024. Oprindeligt var planen, at Rådet skulle vedtage sin position dér. På nuværende tidspunkt ser det i stedet ud til, at formandskabet vil præsentere en fremskridtsrapport med henblik på vedtagelse af en generel indstilling på et senere tidspunkt. Men det kan udvikle sig hurtigt, i takt med at forhandlingerne skrider frem. Derfor forelægger jeg forslaget nu.

Generelt om forslaget

Helt overordnet er der tale om et forordningsforslag, som skal sikre rettidige betalinger mellem virksomheder. Der skal både betales tidligere og inden for den aftalte frist. Det er særligt af hensyn til de små- og mellemstore virksomheder (SMV'er), som har begrænset likviditet og dermed er afhængige af løbende betalinger fra deres handelspartnere.

Forslaget er på en række punkter en videreførelse af det gældende direktiv om forsinket betaling fra 2011, men det indeholder også en række væsentlige ændringer.

Centrale elementer i forslaget

Det første centrale element i forslaget drejer sig om betalingsfrist. I dag er betalingsfristen 30 dage i alle handelsforhold, men der kan aftales en længere frist. Forordningsforslaget lægger op til at gøre fristen på 30 dage ufravigelig. Muligheden for at aftale en længere individuel frist, der passer på det enkelte aftaleforhold, afskaffes altså.

Det andet centrale element i forslaget går ud på, at EU-medlemsstaterne skal etablere en særlig offentlig administrativ klage- og tilsynsmyndighed som alternativ til domstolene på området.

Derudover indeholder forslaget bl.a. en præcisering af retten til rente ved forsinket betaling samt et forbud mod at fravige denne ret ved aftale. Efter forslaget vil EU-medlemsstaterne bl.a. også skulle iværksætte initiativer til uddannelse i kreditstyring målrettet små- og mellemstore virksomheder.

Særligt om betalingsfrist

Forslaget om betalingsfrist åbner en principiel diskussion af, hvornår der skal gribes ind i virksomhedernes mulighed for selv at aftale vilkår, der passer for dem, når de skal handle med hinanden.

Regeringen mener som det klare udgangspunkt, at det er uhensigtsmæssigt at gribe ind og indskrænke virksomhedernes aftalefrihed.

Omvendt vil regeringen ikke være afvisende, hvis der er greb, der kan mindske byrderne hos virksomheder og myndigheder til gavn for en god betalingskultur og til gavn for danske virksomheder. Det kan f.eks. være ved at udbrede digitale redskaber i EU-regi.

Mit embedsværk har i samarbejde med Erhvervsministeriet gennem høring over forslaget og på et møde med erhvervsorganisationerne søgt at afdække behovet for at regulere betalingsfrister. Her er den generelle opfattelse, at der i Danmark generelt er en god betalingskultur, og der var ikke – SMVDanmark undtaget – efterspørgsel på den foreslåede ufravigelige 30-dagesregel.

En analyse fra Dansk Industri fra 2023 viser i øvrigt, at danske virksomheder generelt betaler til tiden og aftaler kortere og kortere betalingsfrister. Analysen viser også, at otte ud af ti virksomheder aftaler betalingsfrister inden for 60 dage, mens flere virksomheder stiller og oplever krav om betalinger inden 30 dage. Derudover ligger Danmark – ifølge Kommissionens egne tal – i toppen af EU-lande, når det kommer til at betale til tiden.

Hvis man indfører en ufravigelig og maksimal betalingsfrist på 30 dage, vil man trække en one size fits all-løsning ned over hele erhvervslivet uden hensyntagen til særegne brancheforhold. Uanset at lange betalingsfrister i visse tilfælde kan være urimelige, kan der også i visse brancher være gode grunde til at aftale længere betalingsfrister. Regeringen er derfor kritisk over for dette element i forslaget.

Forslagets formål er at hjælpe SMV'er, der presses af store virksomheder til at acceptere lange betalingsfrister eller ikke betaler rente ved forsinket betaling. Her vil regeringen gerne sige, at den generelt bakker op om en sund aftale- og betalingskultur til gavn for både SMV'er og store virksomheder. Men vi mener ikke, at den foreslåede model er det rette værktøj.

Særligt om en klage- og tilsynsmyndighed

I forhold til en administrativ klage- og tilsynsmyndighed har mine embedsfolk og Erhvervsministeriet også spurgt til behovet herfor på mødet med erhvervsorganisationerne. Der var ikke efterspørgsel på det. Allerede af den grund vurderes de administrative byrder og offentlige merudgifter til oprettelse og drift heraf at være uproportionale. I en dansk sammenhæng vil en sådan myndighed derfor udgøre et uheldigt eksempel på unødigt EU-bureaukrati.

FO *Forhandlingsoplæg*

Regeringen støtter forslaget intention om at fremme hurtigere og rettidig betaling i handelstransaktioner.

Regeringen

- lægger vægt på, at arbejdet med at fremme hurtigere og rettidige betalinger i handelstransaktioner sker gennem tiltag baseret på frivillighed.

- lægger stor vægt på, at forslaget ikke medfører en uproportional begrænsning af aftalefriheden mellem virksomheder i forhold til betalingsfrist, da fristen kan udgøre et legitimt forhandlingsparameter, og da der fortsat bør kunne tages hensyn til branchespecifikke forhold.
- lægger stor vægt på, at forslaget ikke indeholder en ordning med etablering af en offentlig klage- og tilsynsmyndighed, da behovet herfor ikke er påvist, da domstolssystemet er effektivt, og da en sådan administrativ myndighed derfor vil medføre uproportionale offentlige merudgifter, og at de økonomiske konsekvenser af forslaget kan estimeres før vedtagelse af forslaget.

Afslutning

Det er endnu for tidligt at sige, præcis hvad medlemslandene kan nå til enighed om, og derfor også, præcis hvordan forordningen kommer til at se ud.

Størstedelen af medlemsstaterne støtter forslagets formål, men er samtidig stærkt kritiske over for 30-dagesreglen og pligten til at oprette en administrativ myndighed på området. Regeringens tilgang er dermed på linje med flertallet af EU-medlemsstaterne. Vi forventer derfor også, at forslaget vil se anderledes ud, når der på et tidspunkt skal stemmes om generel indstilling.

Christian Friis Bach (RV): Jeg er kritisk over for regeringens linje. Jeg er lettere inhabil, for jeg har en lille virksomhed, og jeg oplever det i praksis. Det er benhårdt for små virksomheder, som ønsker at sælge til store giganter. De små virksomheder bliver presset på deres likviditet. En af de allerbedste måder, vi kan hjælpe dem på, er at sikre en bedre likviditet. Der er ingen branchespecifikke undskyldninger for ikke at betale inden 30 dage, fra man har fået en vare. Danmark er kun overgået af Bulgarien, når det gælder betalingsfristerne. De har et gennemsnit på 61 dage. Så det giver stor økonomisk usikkerhed.

SMVdanmark, som har en stigende medlemsbase, går ind for en obligatorisk betalingsfrist på 30 dage. Vil ministeren nedtone sin kritik af den obligatoriske betalingsfrist på 30 dage? Og/eller er ministeren villig til at acceptere et forslag, der har en obligatorisk betalingsfrist? Der bliver i hvert fald ikke lagt afgørende vægt på det.

Jeg er enig i regeringens linje i forhold til administrative myndigheder. Det behøver vi ikke, der kan man bare gå til en domstol.

Karin Liltorp (M): Jeg synes, regeringens tilgang er meget fornuftig. Det er et åbenlyst dilemma, for hensigten er at hjælpe SMV'erne, men i Moderaterne er vi meget kede af one size fits all, for det kan give kæmpestore problemer. Som jeg hører det, anerkender regeringen, at man skal gøre noget for at hjælpe SMV'erne. Med al den kritik – også fra andre lande – tror ministeren så, at der er reel risiko for, at det bliver vedtaget som et ultimativt krav? Det ville være bekymrende. Jeg håber, vi fra Danmarks side arbejder på at hjælpe SMV'erne, men ikke med ultimative krav. Vi kan godt lide, at man er fri til at fastsætte andre betalingsfrister, hvis det giver mening for den enkelte virksomhed.

Marianne Bigum (SF): SF er kritisk over for regeringens holdning og kan ikke støtte forhandlingsoplægget.

Jeg synes, ministeren overser pointen med forslaget. Som Christian Friis Bach siger, handler det om at skabe likviditet i de små virksomheder. Regeringen lægger vægt på, at de selv må kunne aftale sig ud af det, men en lille virksomhed kan som kunde ikke aftale sig til en længere betalingsfrist med en større virksomhed eller større kommune, da der er et ulige magtforhold. Og som leverandør skal små virksomheder kunne få penge i fornuftig tid, så de kan betale deres underleverandører, få egen løn og betale deres medarbejdere.

Jeg undrer mig over vurderingen af, at forslaget vil medføre statsfinansielle konsekvenser på grund af de krav, forslaget stiller til myndighedernes håndhævelse. Det kan parterne selv klare med et gebyr. Man vurderer også, at forslaget vil kunne medføre administrative konsekvenser for dansk erhvervsliv, da nogle virksomheder vil skulle opdatere standardvilkårene i deres fakturaer. Det er en opgave, der burde være til at overkomme. Det eneste positive, man skriver i samlenotatet, er: »Samtidig vil virksomheder, specielt små og mellemstore virksomheder, dog kunne opleve at skulle bruge færre årlige ressourcer på inddrivelse af forsinkede betalinger.« Men det er jo ikke kun det, det handler om. Det handler også om, at de rent faktisk får pengene ind i virksomhederne, så de har likviditet. Kan ministeren ikke godt se, at forslaget giver mening for små virksomheder i forhold til at få pengene hurtigere ind, så de kan eksistere som små virksomheder?

Jeg er glad for, at man har hørt SMVdanmark. Har man hørt alle iværksætterne? De står i samme situation, men har deres egen brancheorganisation.

Theresa Scavenius (UFG): Det er helt klart kampen mellem de store og små virksomheder. Spørgsmålet er, om man vil beskytte de stores konkurrencefordele, eller om man vil beskytte de små. Jeg kan ikke støtte regeringens forhandlingsoplæg, som helt klart støtter de store frem for de små.

Det er værd at bemærke, at på europæisk plan skyldes en ud af fire konkurser manglende betalinger. Det er et stort og alvorligt problem, som jeg ikke synes regeringen forholder sig til.

Justitsministeren (Peter Hummelgaard): Til Theresa Scavenius: Jeg anerkender, at det er situationen på europæisk plan, men jeg forholder mig til, at det ikke er forholdene i Danmark. I Danmark har vi en sund betalingskultur, og virksomhederne betaler til tiden.

Til Christian Friis Bach: SMVdanmark har ikke kunnet påvise en generel tendens til, at store virksomheder presser små og mellemstore virksomheder. Der er helt sikkert uacceptable eksempler, men jeg mener, at regulering skal ske på et underbygget grundlag, og regeringen vægter aftalefrihed meget højt – specielt i lyset af at vi har en god betalingskultur i Danmark. Det understreges af, at 90 pct. af virksomhederne i Danmark i 2021 betalte til tiden. Det ændrer ikke ved, at vi bakker op om intentionen med forslaget. Spørgsmålet er, om det skal reguleres ved one size fits all eller mekanismer, der sikrer, at der er en aftalefrihed.

Søren Søndergaard (EL): Er det korrekt forstået, at vi går fra minimumsharmonisering i et direktiv til totalharmonisering i en forordning? I så fald gør det, at mulighederne for at tilrette det til de enkelte lande er vanskelig. Deler ministeren Apotekerforeningens opfattelse af, at forslaget vil risikere at medføre væsentlige omkostninger for mange apoteker på et niveau, der gør, at de må lukke? Vi står med et problem med forskellige interesser, og apoteker er jo ikke store gigantvirksomheder.

Det er dem, de køber af, der er de store virksomheder. Men de har altså formålet at indgå nogle aftaler, der ikke overholder de 30 dage, og hvor de 30 dage vil være et problem. Er det ikke afgørende for Danmark, at det fastholdes, at der ikke er en uproportional begrænsning af aftalefriheden, som regeringen også lægger vægt på? Vi mener, man bør lægge afgørende vægt på det. Det er rigtig dårligt, at aftalefriheden bliver undermineret. Man burde kunne indføre retningslinjer nationalt, der imødegår det problem, som nogle SMV'er har.

Det er svært at få regeringen til at lægge afgørende vægt på noget. Et kompromis kunne være, at regeringen får opbakning til dette forhandlingsoplæg, men at regeringen vender tilbage, når det er mere afklaret, hvordan forslaget lander.

Kim Valentin (V): Jeg har haft egen virksomhed i 30 år, og der er konkurrence, når man er en lille virksomhed. Den konkurrence ville jeg være meget ked af man blandede sig i. Det er en måde at vinde kontrakter på ved at være en stærk virksomhed. Hvis vi lovgiver om, at man ikke længere må forhandle på betalingsvilkår, vil man blande sig i den konkurrence og hjælpe de svage virksomheder. Det er jo ikke meningen. Derfor mener jeg, at regeringens forhandlingsoplæg ligger lige præcis i halen på det, vi altid gør i Danmark, nemlig at sikre den bedst mulige konkurrence. Jeg har forståelse for, at man som lille virksomhed kan føle, at man bliver trådt over tæerne af de store virksomheder. Det har jeg selv prøvet. Sådan er det, og så må man vælge, om man har lyst til at handle. Jeg har før sagt nej til at handle med store virksomheder af samme årsag. Jeg har også sagt ja, fordi jeg kunne innovere mig frem til også at få en god forretning ud af det.

Marianne Bigum (SF): Sagen handler ikke kun om betalingskultur, men også om vigtigheden af hurtigere betaling. Kan ministeren se fordelene ved hurtigere betaling? Det fremgår nemlig ikke af samlenotatet, hvor det fremstilles ensidigt i forhold til administrative omkostninger.

Jeg er for, at virksomheder skal konkurrere, men betalingsvilkår er en rigtig dårlig ting at konkurrere på. Jeg har besøgt en virksomhed, som lejer pølsevagte ud til arrangementer. Det, hun skal konkurrere på, er at levere gode pølser og god service – det er ikke, hvor lang tid hun kan undlade at få betaling fra kunden til at kunne betale sine underleverandører. Det skaber en usund trickle down-effekt. Det er ikke svage virksomheder, som taber på det, det er små og nye virksomheder, som ikke har likviditeten til at kunne vente med at få betaling. Denne konkrete virksomhed står ofte i den situation – ofte med store kunder, som har masser af penge – at hun er nødt til at acceptere urimelige betalingsvilkår, hvis hun overhovedet skal kunne have en virksomhed. Hun har brug for lovgivningsmæssig hjælp.

SF har tidligere stillet et beslutningsforslag (B 36) den 18. januar 2024, hvor vi netop ønskede en betalingsfrist på 30 dage. I den forbindelse sagde erhvervsministeren, Morten Bødskov, og jeg citerer:

»Så for at sige det helt kort, vil jeg sige, at det selvfølgelig er hamrende vigtigt, at vi har en god betalingskultur i Danmark; det er vi helt enige i. Men de problemer, der primært optræder, kan vi ikke løse kun på nationalt plan. Derfor mener vi i regeringen, at vi bør koncentrere indsatsen om løsninger i EU-regi, og som sagt er vi dér godt på vej.«

Jeg synes ikke, at den løsning, regeringen lægger op til i EU-regi, er godt på vej. Jeg ved ikke, hvad der er sket internt i den mellemliggende periode.

Jeg har betalt rigtig mange fakturaer i forskelligt regi igennem mange år. Det tager ikke særlig lang tid at sende en faktura afsted, så der er ingen grund til at give en frist på mere end 30 dage. Det kan simpelt hen ikke være et praktisk problem at få det gjort.

Justitsministeren (Peter Hummelgaard): Til Marianne Bigum: Vi er enige i intentionen om at fremme en endnu bedre betalingskultur, end vi allerede har. Vi har i forvejen en god betalingskultur. Dertil er det altid ønskværdigt, at folk betaler hurtigere. Men vi er ikke enige i, at det skal ødelægge aftalefriheden og aftalekulturen i dansk erhvervsliv. Regeringen og SF ser forskelligt på det.

Søren Søndergaards kommentar afspejler, at der bestemt er grund til bekymring, også på små virksomheders vegne. Jeg tør ikke sætte to streger under det, Apotekerforeningen fremhæver, nemlig at det vil føre til lukninger af apoteker. Det er deres vurdering. Men det er åbenlyst, at det vil have negative konsekvenser, som forslaget ligger nu.

Skulle der ske noget i forhandlingerne, som gør, at regeringen måtte vurdere, at der er behov for at stemme nej til forslaget, vil vi vende tilbage til udvalget.

Theresa Scavenius (UFG): Jeg støtter Marianne Bigums pointe om, forslaget ikke beskytter de svage, men de små og nye virksomheder. Dem kan der være masser af gode grunde til at støtte.

Ministeren sagde, at det ikke er et stort problem i Danmark. Jeg vil gerne minde ministeren om, at vi her taler om europæisk politik. Forslaget skal gøre noget for hele Europa, så det handler ikke om, hvad problemet er i Danmark, men hvad problemerne er på europæisk plan, og dette forslag vil virkelig kunne give et løft på området.

Christian Friis Bach (RV): Ministeren bliver ved med at sige, at vi har en god kultur, og at vi betaler til tiden, men det er ikke det, det handler om. Det handler om, hvor lang tid man har, før man betaler. Det er fint, man betaler til tiden, men hvis man har 60 eller 90 dage, gør det ikke meget forskel for en lille virksomhed, som sidder med en bøvlet likviditet. Vi bilder os ind, at vi med dette forslag bryder med aftalefriheden. Min virksomhed har lige solgt til en meget lille nystartet virksomhed, som ikke har likviditet, og derfor har vi lavet en kommissionsaftale, så han betaler, når han har solgt sine varer. Det kan man jo bare gøre.

Søren Søndergaard er stærkt bekymret for apotekerne. Jeg kan ikke citere deres gennemsnitsløn, men den ligger dog pænt højt. At være apoteker er en privilegeret og reguleret position med en garanteret markedsandel. De kan til hver en tid gå til banken og få al den likviditet, de vil, hvis de driver apoteket nogenlunde fornuftigt. Hvis ikke de kan det, kan de lave en kommissionsaftale med de store medicinalvirksomheder, der leverer deres medicin. Der er masser af aftalefrihed, selv om vi siger, at der skal afregnes inden 30 dage. Det er ikke et urimeligt krav.

Ministeren svarede ikke på spørgsmålet om, hvorvidt ministeren vil undlade at lægge afgørende vægt på det, hvis der skulle ende med at være en obligatorisk betalingsfrist i det endelige forslag.

I kompromisets navn kan jeg godt gå med til en mellemvej, f.eks. med en vejledende betalingsfrist på 30 dage med krav om at begrunde det, hvis man fraviger fristen på 30 dage, og eventuelt med mulighed for at stille yderligere krav til dem med lange betalingsfrister, så man kan lægge pres på de store virksomheder, som misbruger deres markedsdominans. Det kunne være ved at lægge renter på beløbet.

Alexander Ryle (LA): Jeg er enig med Søren Søndergaards kommentar om, at man burde lægge afgørende vægt på punktet om uproportional begrænsning af aftalefrihed og betalingsfristen på de 30 dage. Det er også det store kritikpunkt i høringssvarene. Som jeg hører ministeren, er man meget kritisk over for dette punkt, så derfor kunne man godt lægge afgørende vægt på det.

Hvad er baggrunden for forslaget? Har vi set en stor stigning i, at virksomheder ikke betaler deres fakturaer til tiden, siden Kommissionen finder lovgivning nødvendig? Som jeg hører ministeren, er det ikke et problem i Danmark, men er det et problem i andre lande?

Søren Søndergaard (EL): Er det korrekt forstået, at vi taler om handelstransaktioner mellem virksomheder samt mellem offentlige myndigheder og virksomheder, hvor den offentlige myndighed er debitor? Der kan komme mange eksempler på alt muligt andet, men det er det, det her handler om.

Ministeren lufter nogle bekymringer, som vi er enige i, men vi synes ikke, ministeren lægger stærk nok vægt på det. Men hvis de bekymringer bliver overskredet i forhandlingerne, og ministeren vender tilbage til udvalget, kan vi støtte forhandlingsoplægget.

Justitsministeren (Peter Hummelgaard): Til Søren Søndergaard: Det er det, regeringen lægger op til.

Til Theresa Scavenius: Der er tale om et forslag, der vil føre til totalharmonisering af reglerne. Vi lægger meget vægt på, at vi i Danmark har en udstrakt aftalefrihed. Vi ønsker også, at virksomheder skal overholde betalingsfrister og for den sags skyld også skal have hurtigere betaling, men vi mener, at der skal være aftalefrihed. På anekdotisk plan kan der sikkert findes masser af eksempler, men ifølge Dansk Industris analyse fra maj 2023 har der været en udvikling siden 2019, hvor en større og større andel af virksomheder både stiller og oplever krav om betalinger inden for 30 dage sammenlignet med 2019, og otte ud af ti virksomheder aftaler betalingsfrister inden for 60 dage. Det er i en dansk kontekst. Jeg vil ikke afvise, at visse virksomheder oplever problemer, men det er ikke et stort samfundsproblem. Derfor forholder vi os kritisk over for proportionerne i forslaget.

Marianne Bigum (SF): Jeg får meget korte svar på mit spørgsmål om, hvorvidt ministeren kan se fordelene ved kortere betalingsfrist. Ministeren henholder sig til, at der bliver betalt til tiden. Jeg har også spurgt, om ministeren synes, at betalingsvilkår er et fornuftigt konkurrenceparameter.

Justitsministeren (Peter Hummelgaard): Jeg beklager, at jeg ikke adresserer det direkte, men jeg synes, jeg svarer på det. Jeg kan godt se fordelene i, at man får hurtigere betaling. Spørgsmålet er, om det bedst sikres via aftalefrihed mellem virksomheder eller ved totalharmoniseret regulering. Regeringen mener, at der skal være aftalefrihed, når vi samtidig kan se, at en større andel af virksomhederne oplever krav om kortere betalingsfrister.

Jeg vil ikke kloger mig på, om det er hensigtsmæssigt, at virksomheder konkurrerer på deres evne til at betale enten sent eller hurtigt. Jeg kan ikke se, hvorfor vi skal regulere det fra Christiansborgs eller EU's side.

Christian Friis Bach (RV): Vi kan godt gå med til, at det ikke bliver obligatorisk, men vi håber, at regeringen vil arbejde for, at der bliver lagt et større pres på branchen for at indgå rimelige betalingsfrister, og hvis man ikke gør det, skal man begrunde det og måske endda kompensere for det.

Marianne Bigum (SF): Jeg spørger, om ministeren mener, at betalingsvilkår er et godt konkurrenceparameter. Ministeren konstaterer, at det er et. Det er ikke rigtig et svar.

Jeg spørger, om ministeren kan uddybe fordelene for de små virksomheder ved hurtigere betaling, og ministeren svarer bare, at ministeren godt kan se, at det er en fordel, men det bliver ikke uddybet. Det er ikke et kritisk spørgsmål, men det undrer mig, at de negative konsekvenser af forslaget er pustet meget stort op. Jeg savner en anerkendelse af fordelene ved, at virksomheder får deres penge hurtigere – ikke til tiden, men hurtigere.

Justitsministeren (Peter Hummelgaard): Jeg vil gerne prøve at svare igen. Jeg synes, jeg har sagt, at vi grundlæggende er enige i ånden og intentionen med forslaget, men vi er uenige om, i hvilken udstrækning det skal reguleres så skarpt fra EU's side, så det griber ind i aftalefriheden. For nogle virksomheder vil det altid være en fordel at få sine penge så hurtigt som muligt, men for andre kan det være en fordel, at man har mulighed for at have en lang betalingsfrist. Det skal virksomheder have lov til at aftale sig ud af.

Marianne Bigum (SF): Det er vi helt uenige i, men det er ikke det, det handler om. Det handler helt konkret om, at det ikke fremgår af samlenotatet, at likviditet er en fordel for små virksomheder. Det eneste, der bliver nævnt, er, at de ikke skal bruge så mange timer på at indkræve betaling, hvis der bliver betalt til tiden. Jeg savner en nuancering af fordelene ved at få hurtigere betaling. Ministeren har sagt, at han godt kan se en fordel i, at de små virksomheder får deres likviditet hurtigere, og det er jeg glad for.

Næstformanden (Henrik Møller): Jeg kan konkludere, at der ikke er flertal imod regeringens forhandlingsoplæg, idet kun Socialistisk Folkeparti, Dansk Folkeparti og Theresa Scavenius (UFG) har ytret sig imod det.

Punkt 3. Siden sidst

a) Orientering om sag ved EU-Domstolen sagsnr. C-470/21, La Quadrature du Net m.fl.

EUU alm. del (20211) – Bilag 379 (notat om indlæg i sag C-470/21)

EUU alm. del (20231) – Bilag 428 (kommenteret dagsorden)

Justitsministeren (Peter Hummelgaard): Der er en verserende præjudiciel sag ved EU-Domstolen, som vedrører muligheden for at logge oplysninger om ip-adresser og identitetsdata til brug for bekæmpelse af kriminalitet.

Europaudvalget blev orienteret om sagen ved et orienteringsnotat den 11. marts 2022.

Generelt om sagen

I sagen har den øverste franske administrative domstol forelagt tre præjudicielle spørgsmål om, hvorvidt en myndighed – med henvisning til en bestemt ip-adresse – kan indhente identitetsdata hos en teleudbyder med henblik på at fastslå, hvilken internetbruger der var tildelt ip-adressen på det pågældende tidspunkt.

Sagen vedrører således reglerne for, hvad der gælder for lagringen af ip-adresser, og for myndighedernes adgang til lagrede oplysninger om ip-adresser.

I Danmark er teleudbydere pålagt at registrere og opbevare oplysninger om en persons adgang til internettet, herunder også ip-adresser og øvrige identitetsdata. Den verserende sag kan derfor have principiel betydning for politiets og anklagemyndighedens muligheder for at bekæmpe kriminalitet over internettet. Det skal ses i lyset af, at EU-Domstolens dom af 6. oktober 2020 (i de forenede sager C-511/18 og C-512/18, La Quadrature du Net m.fl.) kan give anledning til tvivl i relation til, hvad der gælder for lagringen af og adgangen til lagrede oplysninger om ip-adresser.

Danmark afgav indlæg i den verserende sag i forbindelse med den mundtlige forhandling den 15. og 16. maj 2023.

Regeringen er af den opfattelse, at teleudbydernes registrering og opbevaring af ip-adresser samt myndighedernes adgang hertil ikke udgør et alvorligt indgreb i de grundlæggende rettigheder. Disse oplysninger vedrører nemlig kun identiteten af den pågældende internetbruger og intet andet. Med andre ord siger en ip-adresse i sig selv intet om internetbrugerens færden på internettet, ligesom et telefonnummer heller ikke siger noget om den pågældendes færden eller foretagne telefonopkald. Det er derfor regeringens opfattelse, at pålæg til teleudbydere om generelt og udifferentieret at registrere og opbevare ip-adresser ikke er et alvorligt indgreb i privatlivsbeskyttelsen.

Afslutning

Domstolen forventes at afsige dom i sagen den 30. april 2024.

Når dommen foreligger, vil Justitsministeriet selvfølgelig undersøge, hvad den – om nogen – har af betydning for den danske retstilstand.

Medlemmerne havde ingen kommentarer til dette punkt.

FO Punkt 4. Forslag vedr. detailinvestorstrategi (RIS)

– *Nyt forhandlingsoplæg*

KOM (2023) 0278 og KOM (2023) 0279

KOM (2023) 0278 – Bilag 2 (samlenotat)

KOM (2023) 0278 – Bilag 3 (notat om forhandlingsoplæg)

EUU alm. del (20231) – Bilag 428 (kommenteret dagsorden)

Økonomiministeren (Stephanie Lose): Forslagets formål er at fremme, at private investorer, dvs. husholdninger, deltager på de finansielle markeder til gavn for dem selv og europæisk økonomi, bl.a. ved at gøre investeringsprodukter mere attraktive og ved at øge investorbeskyttelsen. De nye regler finder anvendelse på sammensatte investeringsprodukter fra f.eks. investeringsforeninger og ikke på direkte investeringer i f.eks. aktier. En privat investor, der køber sådanne produkter, kan få ejerskab i en bred portefølje af aktier, også for små midler.

Forslaget lægger op til at udvide det gældende delvise forbud mod formidlingsprovision. Det er betaling fra f.eks. en investeringsforening til en bank, der udbyder investeringsforeningens produkter, og som fragår investorens afkast. Lovpakkens regler om formidlingsprovision skelner mellem tre typer investeringer:

- Forslaget fastholder, at formidlingsprovision er forbudt i forbindelse med porteføljeforvaltning, hvor banken investerer på vegne af kunden.
- Forslaget fastholder, at formidlingsprovision er tilladt i forbindelse med handler med individuel rådgivning.
- Forslaget indfører som noget nyt, at formidlingsprovision bliver forbudt i forbindelse med execution only-handler, dvs. når detailinvestoren selv investerer uden individuel rådgivning.

Der indføres også krav om, at produktudviklere og -distributører af finansielle produkter, f.eks. banker, skal sikre, at deres produkter giver detailinvestoren merværdi. Banken skal således vurdere bl.a. investeringsprodukternes omkostninger og forventede afkast ved at sammenligne med et benchmark, som udarbejdes af de europæiske tilsynsmyndigheder. Hvis ikke produktet sikrer detailinvestoren merværdi, må produktet ikke udbydes på markedet uden en tilpasning.

For at øge investorbeskyttelsen ændres en række regler om oplysninger og markedsføring af investeringsprodukter. Ansatte, der yder rådgivning, skal f.eks. også fremover gennemføre flere prøver med certificering.

Regeringen støtter overordnet forslaget, som fremmer detailinvestorers deltagelse på de finansielle markeder og sikrer et højt niveau af investorbeskyttelse. Det er dog vigtigt, at omkostningerne står mål med gevinsterne. Derfor vil vi bl.a. arbejde for rimelige implementeringsfrister, og at omkostningerne ved de ekstra prøver, som visse investeringsrådgivere skal gennemføre, er proportionale med værdien af rådgivernes nye kompetencer.

Vi vil også arbejde for, at de benchmarks, som investeringsprodukterne skal sammenlignes med for at sikre merværdi, ikke i praksis medfører prisregulering, hvor udbyderen fastsætter investeringsproduktets pris i overensstemmelse med benchmarket. Det er bedre for investor, at konkurrence presser priserne på investeringsprodukter ned, end at et benchmark medfører ensretning af priserne.

FO Jeg beder om mandat fra udvalget, hvor vi fra dansk side

- lægger stor vægt på at støtte udvidelsen af det delvise forbud mod formidlingsprovision, så kunder kun betaler for den rådgivning eller service, som de modtager.
- lægger stor vægt på, at forslaget yderligere styrker investorbeskyttelsen og sikrer transparens og ensartede regler under hensyntagen til, at omkostningerne for sektoren ikke overstiger gevinsterne.
- lægger stor vægt på, at indførelse af krav om value for money og benchmarking sikrer reelt brugbare vurderinger af afkast, omkostninger og andre relevante elementer i produktet, herunder afspejler relevante nationale forhold.
- lægger vægt på, at benchmarks ikke udgør de facto prissætning eller medfører, at produkternes omkostninger konvergerer mod en middelværdi for omkostninger frem for lavere omkostninger.
- lægger stor vægt på, at der er en implementeringsfrist på minimum 18 måneder.
- lægger vægt på, at omkostningerne ved rådgiveres prøver skal være proportionale med værdien ved at indføre disse.

Theresa Scavenius (UFG): Forslaget handler om borgere versus store aktører. Det er meget klassisk politik. Jeg synes virkelig, det er et godt forslag, men jeg undrer mig over regeringens linje, der lidt virker, som om den vil beskytte bankerne. Det vurderes, at der vil være store erhvervsmæssige omkostninger, og at 40 pct. af dem er relateret til produkter uden rådgivning, hvor kunden ikke får et godt produkt, og hvor der er risiko for, at bankerne tager overbetaling. Det undrer mig derfor, at der på den ene side står, at det er vigtigt, at omkostningerne ikke er for store i forhold til gevinsterne, men der står også, at det vil være en samfundsøkonomisk gevinst, fordi konkurrencen vil være forbedret, da bankerne ikke får lov til at sælge noget, der ikke er et reelt produkt, og kunderne derfor bliver mere oplyste. Hvis det er linjen, kan jeg ikke støtte forhandlingsoplægget.

Christian Friis Bach (RV): Under det tidligere punkt hørte vi, hvordan regeringen går ind for fuld aftalefrihed. Det gjaldt så kun i ca. 5 minutter og kun i sagen om betalingsfrister. Nu skal man ligefrem have en udvidelse af forbuddet mod formidlingsprovision. Men vi støtter regeringens linje.

Agency Europe skriver, at det belgiske formandskab har luftet, at forbuddet skal kunne gælde salg af komplekse produkter uden rådgivning. Vil regeringen støtte det?

Søren Søndergaard (EL): På vores økonomikontor siger de, at dette forslag vil øge uligheden i samfundet. Findes der en beregning af, hvor detailinvestorerne, som stilles bedre med forslaget, hører til i indkomst- og formuepyramiden?

Bankerne vil næppe tage tabet selv. Er der risiko for, at gebyrerne for almindelige bankkunder med f.eks. blot en lønkonto bliver hævet?

Økonomiministeren (Stephanie Lose): Til spørgsmål om omkostninger og gevinster: Der er flere delelementer i det. Regeringen støtter forslaget om at udvide det delvise forbud mod formidlingsprovision. Det er penge, som de facto tilgår investorerne. Når det sammensatte investeringsprodukt bliver handlet, vil formidlingsprovision til banken ikke være indlejret i prisen. Det betyder, at pengene i stedet tilgår kunden. Det handler ikke om at beskytte banker, men sådan set om at sikre bedre vilkår for forbrugerne.

Andre elementer i forslaget handler om, at det kommer til at kræve et andet setup i bankerne for at håndtere og skelne imellem execution only-handler og rådgivningshandler. Der kommer også omstillingsomkostninger i forbindelse med det administrative setup samt it-løsninger og -tilpasninger. Derfor er vi i denne sag ligesom i alle andre optagede af, at der er en balance og det bliver indrettet sådan, at omstillingen ikke ender med at give uforholdsmæssig store omkostninger. Det gælder også omkostninger forbundet med certificeringskurser og lignende. Der skal der selvfølgelig også være en balance mellem omkostningen og gevinsten.

NOT Christian Friis Bach spørger om typen af investeringsprodukter. Her handler det ikke om simple produkter som almindelige aktier og obligationer, men er klart afgrænset til sammensatte produkter og mere specifikt f.eks. investeringsbeviser. På stående fod er jeg ikke i stand til at svare på spørgsmål om komplekse produkter, så hvis der er opfølgende spørgsmål, må vi vende tilbage med et skriftligt svar.

Hvis man skal følge Søren Søndergaards tænkning, bliver det i dette tilfælde problematiseret, at man flytter penge fra en bank til en detailinvestor. Når banken ikke modtager formidlingsprovision for execution only-handel, og investorens afkast dermed bliver bedre, kan det selvfølgelig godt øge uligheden indirekte. Det vil dog være nyt for mig, hvis Enhedslisten ser et problem i, at man flytter penge fra en bank til en investor.

Søren Søndergaard stiller et indkomstspørgsmål, som dybest set ikke har så meget med forslaget at gøre. Det drejer sig om, hvilke mennesker der handler. Uanset hvem der handler investeringsprodukter uden rådgivning, vil udvidelsen af forbuddet mod formidlingsprovision gøre, at pengene i stedet for til banken går til de mennesker, der ejer og handler investeringsbeviser i execution only-handler. Det gode ved investeringsbeviser er, at de fremmer småinvestorers deltagelse på aktiemarkedet, fordi man for ret små midler kan få en diversificeret portefølje. På den kan det komme store som små investorer til gode.

Marianne Bigum (SF): SF støtter regeringens forhandlingsoplæg. Det er godt med forbuddet mod formidlingsprovision og beskyttelsen af den lille part. Ministeren er inde på omkostningerne og det administrative. Procedurer for udvikling og godkendelse af investeringsprodukter ændres, så der indføres et krav om, at produktudviklerdistributører skal sikre, at deres produkter og services giver detailinvestoren værdi for pengene, samt at vurdere omkostningerne og performance for det pågældende produkt op imod et benchmark, der er passende for produktet. Disse benchmarks skal udarbejdes af fælleseuropæiske tilsynsmyndigheder.

Der vil også være en række ændringer i gældende regler vedrørende oplysning og markedsføring af investeringsprodukter, ligesom der foretages justeringer i regler om egnethed og

uhensigtsmæssighedstest af detailinvestorer i forbindelse med værdipapirhandel.

Kravene til kompetence for ansatte, der yder rådgivning, skal øges f.eks. gennem flere prøver med certificering. Det går unægtelig ud over at skulle opdatere standardvilkår i deres fakturaer jævnfør det forslag, vi behandlede tidligere.

Disse ting er ret omfattende, men det bekymrer ikke regeringen mere, end at man mener, der skal være en balance. Der er heller ikke meget stor modstand mod de administrative byrder, som det alt andet lige må medføre. Vil ministeren sætte flere ord på det?

Alexander Ryle (LA): Jeg er bekymret for, at det bliver dyrere og mere bureaukratisk for bankerne, som indfører reglerne. Deres muligheder for indtjening bliver indskrænket, og det påvirker deres forretningsførelse. Er ministeren ikke bekymret for, at pengeinstitutterne blot finder indtjeningen et andet sted, så kunder, som ikke benytter sig af disse services, i sidste ende kommer til at betale højere priser? Bankerne tager ikke bare udgiften selv. I stedet for at man tager pengene fra bankerne og giver dem til privatinvestorerne, sender man regningen til almindelige bankkunder. Det må ministeren gerne kommentere på.

Theresa Scavenius (UFG): Til Alexander Ryle: Pointen er, at bankerne tager overbetaling uden begrundelse.

Økonomiministeren (Stephanie Lose): Regeringen er også optaget af balancen i forhold til omkostningerne, og det er den balance, mandatet forsøger at afspejle. Der er omkostninger forbundet med både at kunne håndtere det setup, som det kræver, men også kompetencekravene. Derfor synes vi, at implementeringstiden skal være fornuftig, og at der skal være balance mellem effekterne af kravene, versus hvad de koster. Det med f.eks. certificering af rådgivere ligger sådan set fuldstændig i forlængelse af, hvad man tidligere har gjort i forbindelse med MiFID-direktiverne. Før og under finanskrisen var der ikke krav til, hvad rådgivere, der betjente detailinvestorer, skulle vide om dem, deres risikoadfærd, egnethed osv. Nu har man sørget for, at rådgiverne er klædt bedre på, og at de ved mere om kunderne for at sikre bedre investorbeskyttelse. Med dette forslag skal vi på en ansvarlige måde styrke muligheden for at få flere detailinvestere til at deltage på investeringsmarkedet. Vi skal sørge for, at bankerne ved noget om, hvad det er for nogle kunder, og at de bliver rådgivet på tilfredsstillende vis.

Der er en diskussion om, hvad der er op og ned i forslaget. Kan der være risiko for, at banken vil opkræve penge andre steder, hvis der bliver forbud mod formidlingsprovision, når der de facto ikke bliver ydet individuel rådgivning? Det kan man sagtens forestille sig, at banken vil og kan gøre. For mig at se er der to ting at sige til det. For det første opkræves der penge for en rådgivning, som man ikke yder. Man kan vende situationen om og spørge sig selv: Hvis man generelt vil gøre det billigere for alle bankkunder, skal man så opkræve flere penge hos andre? Det ville vi jo heller aldrig acceptere. Der skal være en sammenhæng mellem den ydelse, man modtager, og hvad man betaler for.

Det er regeringens opfattelse, at der er en fornuftig balance i ikke at indføre et totalforbud mod formidlingsprovision, men at udvide forbuddet, så det gælder i tilfælde med execution only-handler, hvor der ikke bliver ydet rådgivning.

Jeg vil desuden understrege, at der er mange helt almindelige – og også små – detailinvestorer, hvis deltagelse på de finansielle markeder beror på handel med investeringsbeviser. Derfor vil

dette ikke kun komme nogle få til gode. Det vil komme rigtig mange helt almindelige bankkunder til gode, at man ikke skal betale for en rådgivningsydelse, man de facto ikke modtager.

Søren Søndergaard (EL): Hverken bankernes gebyrpolitik eller rentepolitik er resultater af større videnskab. Dette forslag kunne måske være fornuftigt i forbindelse med en generel pakke, hvor man greb ind over for bankernes gebyrpolitik. Det er dette ikke. Isoleret set vil forslaget øge uligheden i forhold til almindelige bankkunder, og vi kan ikke støtte det.

Næstformanden (Henrik Møller): Jeg kan konkludere, at der ikke er flertal imod regeringens forhandlingsoplæg, idet kun Enhedslisten, Dansk Folkeparti og Theresa Scavenius har ytret sig imod det.

Punkt 5. Rådsmøde nr. 4017 (økonomi og finans) den 12. april 2024

Rådsmøde 4017 – Bilag 1 (samlenotat)

EUU alm. del (20231) – Bilag 428 (kommenteret dagsorden)

Økonomiministeren (Stephanie Lose): Alle sager forelægges til orientering.

1. Implementering af genopretningsfaciliteten (RRF)

– *Orientering*

KOM (2024) 0082

EUU alm. del (20231) – Bilag 239 (udvalgsmødereferat side 105, senest behandlet i EUU 1/12-23)

EUU alm. del (20222) – Bilag 544 (udvalgsmødereferat side 778 FO, forhandlingsoplæg forelagt EUU 12/5-23)

EUU alm. del (20222) – Bilag 36 (udvalgsmødereferat side 14 FO, forhandlingsoplæg vedr. RPowerEU forelagt 22/11-22)

EUU alm. del (20211) – Bilag 749 (udvalgsmødereferat side 1393 FO, forhandlingsoplæg forelagt 8/7-21)

EUU alm. del (20211) – Bilag 718 (udvalgsmødereferat side 1272, samråd 16/6-21 om Danmarks konvergensprogram)

EUU alm. del (20201) – Bilag 401 (udvalgsmødereferat side 1098 FO, forhandlingsoplæg vedr. genopretningsfaciliteten forelagt 16/6-20)

Økonomiministeren (Stephanie Lose): Der er lagt op til, at Ecofin skal vedtage rådskonklusioner om Kommissionens midtvejsevaluering af genopretningsfaciliteten.

Rådskonklusionerne forventes at understrege, at faciliteten er et exceptionelt og midlertidigt instrument som led i genopretningen efter pandemien. Rådet ventes også at anerkende facilitetens bidrag til grøn og digital omstilling og gennemførelse af strukturreformer. Rådet ventes at se positivt på genopretningsfacilitetens resultatbaserede tilgang, hvor udbetalingen af EU-midler afhænger af landenes gennemførelse af reformer og investeringer, samtidig med at der peges på de administrative byrder. Rådet ventes også at påpege, at det er for tidligt at lave en helhedsvurdering af genopretningsfacilitetens effekt på økonomien, herunder bnp-vækst, konkurrencedygtighed, produktivitet, grøn omstilling, udledninger m.v.

Regeringen kan overordnet støtte udkastet til rådskonklusioner med det ventede indhold.

Regeringen finder, at Kommissionens midtvejsevaluering med fordel kunne have været mere balanceret i vurderingen af de økonomiske effekter af genopretningsfaciliteten. Evalueringen kunne have haft en grundigere diskussion af ikke bare de positive effekter, men også udfordringer ved f.eks. fælles gældsfinansiering, balancen mellem direkte tilskud og lån samt muligt pres på inflationen og effekter på private investeringer m.v. Evalueringen af genopretningsfaciliteten i 2028 bør således indeholde en grundig og balanceret analyse af effekterne på økonomien.

Regeringen er generelt positiv over for genopretningsfacilitetens resultatbaserede tilgang til udbetaling af EU-midler. Det kan bl.a. bidrage til at reducere fejludbetalinger og sikre en mere effektiv implementering af reformer i landene. Samtidig skal de administrative byrder i forbindelse med overvågning og håndhævelse stå mål med den finansielle risiko for EU-budgettet i de enkelte lande.

Theresa Scavenius (UFG): Jeg er meget bekymret over regeringens meget økonomiske tilgang. I samlenotatet er der stort fokus på de økonomiske effekter, men hele formålet med genopretningsfacilitetspakken er jo netop de substantielle effekter for klima og digitalisering. Vi ved, at der er mange fejl i udbetalingerne, så jeg må bare rejse bekymringen om endnu flere fejludbetalinger, fordi vi faktisk ikke vil nå de substantielle mål, hvis vi har for stort fokus på det økonomiske frem for klimaet og digitaliseringen.

Økonomiministeren (Stephanie Lose): Regeringen er enig i, at det er afgørende, at genopretningsfaciliteten lever op til dens substantielle formål. Det er bare ret vigtigt, at der er en balanceret konklusion på den. Det er tidligt at lave en meget positiv evaluering af de konkrete effekter, ikke kun på digitalisering og grøn omstilling, men også på det økonomiske aspekt. Har man i virkeligheden fortrængt alternative investeringer? Hvad betød det for inflationen, at der også er fokus på det? Vi mener, det er relevant med en balanceret konklusion, der tager højde for, at det var et exceptionelt tiltag under nogle særlige omstændigheder. Hvis ikke der ikke er fokus på det, kan vi have en situation, hvor vi skal gøre det hele en gang til. Det forventer regeringen ikke er lige om hjørnet.

Theresa Scavenius (UFG): Jeg forstår godt, at det er en midtvejsevaluering. Min bekymring handler om, at ministerens fokus er på den økonomiske del og ikke på den substantielle del.

2. Økonomiske og finansielle konsekvenser af Ruslands invasion af Ukraine

– Orientering

EUU alm. del (20231) – Bilag 420 (udvalgsmødereferat side 66, senest behandlet i EUU 1/3-24)

EUU alm. del (20231) – Bilag 71 (udvalgsmødereferat side 1270 FO, forhandlingsoplæg forelagt EUU 29/9-23)

Økonomiministeren (Stephanie Lose): Drøftelsen ventes bl.a. at handle om implementeringen af Ukrainefaciliteten, herunder status for udbetalinger til Ukraine samt den netop fremlagte Ukraineplan for reformer, som skal bidrage til Ukraines genopbygning og modernisering med henblik på et fremtidigt EU-medlemskab.

Drøftelserne ventes også at omhandle det nye forslag om at anvende ekstraordinære indtægter fra immobiliserede russiske centralbankaktiver til at støtte Ukraine. Udenrigsministeren vil forelægge forslaget på et kommende møde i udvalget.

Medlemmerne havde ingen kommentarer til dette punkt.

* **3. Forberedelserne af G20- og IMF-møderne i april**
– *Orientering*

Økonomiministeren (Stephanie Lose): Jeg henviser her til samlenotatet.

Christian Friis Bach (RV): Der står, at det internationale samarbejde er essentielt for at fremme den grønne, digitale omstilling. Man kunne også vende sætningen om: Den grønne, digitale omstilling er essentiel for det internationale samarbejde. IMF (Den Internationale Valutafond) har gjort en række ting i forbindelse med deres rådgivning, også analytisk, for at fremme klimadagsordenen, men her synes jeg det ville være godt med en stærk dansk stemme.

4. Makrofinansiel assistance til Egypten (MFA)

– *Orientering*

KOM (2024) 0460, KOM (2024) 0461

Økonomiministeren (Stephanie Lose): Kommissionens forslag begrundes med, at Egyptens i forvejen sårbare økonomiske situation er forværret som følge af den ustabile situation i Mellem-østen, herunder i Det Røde Hav. Egypten har et stort udekøbt finansieringsbehov og ventes at få et IMF-program (Den Internationale Valutafond).

Den makrofinansielle assistance (MFA) er baseret på to forslag og har en samlet ramme på 5 mia. euro. Det første forslag indebærer et lån på 1 mia. euro, som udbetales i 2024 for at understøtte et akut finansieringsbehov. Forslaget vedtages som et A-punkt på Ecofin i næste uge uden drøftelse.

Det andet forslag indebærer et lån på 4 mia. euro til udbetaling i årene 2025-2027, men vedtages først senere i år. Egypten skal leve op til en række økonomisk-politiske betingelser, som ventes at vedrøre demokrati og menneskerettigheder samt bedre styring af de offentlige finanser og fremme af økonomiske reformer.

Regeringen kan støtte Kommissionens to forslag om makrofinansiel assistance til Egypten. Assistanzen og de medfølgende betingelser ventes at understøtte vigtige økonomiske reformer og en positiv økonomisk udvikling i Egypten.

Christian Friis Bach (RV): Både politiske og civile rettigheder er røget helt i bund i Egypten. Det ville være god stil, hvis en dansk regering fremhævede, at når man yder så stor makrofinansiel assistance, bør man også have en kritisk dialog med Egypten om status for civile og politiske rettigheder.

Økonomiministeren (Stephanie Lose): Egypten er en vigtig samarbejdspartner for EU, og vi har en strategisk interesse i at have et stabilt Egypten i regionen. Udbetalingen af lånene vil blive betinget af, at landet gør fremskridt på en række områder. Det er forventeligt, at der både vil være politiske og økonomiske krav, som skal fastlægges i en aftale mellem Kommissionen og Egypten. De konkrete betingelser er ikke fastlagt endnu, men Kommissionen forventer, at demokrati og menneskerettigheder vil være en del af betingelsen, sådan som det har været i tidligere MFA-aftaler. Udenrigsministeren vil kunne redegøre yderligere for det.

Søren Søndergaard (EL): Hvis udbetalingen af det fulde beløb er afhængig af en forbedring af menneskerettighederne i Egypten, er jeg bange for, at pengene ikke bliver udbetalt. Vil ministeren love, at man vil kunne påvise forbedringer i menneskerettighedssituationen, hvis hele beløbet bliver udbetalt? Eller er det i virkeligheden en blankocheck? Man siger, at der er betingelser, men pengene kommer under alle omstændigheder.

Theresa Scavenius (UFG): Hvornår bliver betingelserne formuleret? Vil ministeren rejse det som et krav?

Økonomiministeren (Stephanie Lose): De konkrete betingelser er ikke fastlagt endnu. Jeg refererede til Kommissionens forventning om, at lånene bliver betinget af fremskridt med demokrati og

menneskerettigheder. For yderligere spørgsmål til det partnerskab må jeg henvise til udenrigsministeren.

5. Eventuelt

Ministeren havde ingen bemærkninger til dette punkt.

6. Siden sidst

Ministeren havde ingen bemærkninger til dette punkt.

FO Punkt 6. Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om vaske- og rengøringsmidler og overfladeaktive stoffer, om ændring af forordning (EU) 2019/1020 og om ophævelse af forordning (EF) nr. 648/2004

– *Nyt forhandlingsoplæg*

KOM (2023) 0217

KOM (2023) 0217 – Bilag 2 (samlenotat)

KOM (2023) 0217 – Bilag 3 (notat om forhandlingsoplæg)

EUU alm. del (20231) – Bilag 428 (kommenteret dagsorden)

Miljøministeren (Magnus Heunicke): Kommissionen fremlagde forslaget i april 2023. Jeg orienterede udvalget om sagen den 14. juni 2023. Det belgiske formandskab regner med at lande sagen i Rådet i juni 2024. Der er to overordnede formål med revisionen.

For det første skal forordningen tilpasses til udviklingen på området. F.eks. skal reglerne udvides, så de også omfatter de mikrobielle rengøringsmidler. Det er rengøringsmidler, hvor mikroorganismer anvendes til at gøre rent. Det er altså en skærpelse af reglerne, idet anvendelsesområdet nu udvides.

Desuden opdateres forordningen med regler for genopfyldningssalg. Det vil sige, at man kan have sin egen emballage med i supermarkedet og fylde den med vaske- eller rengøringsmiddel frem for at købe en ny beholder hver gang.

For det andet indebærer forslaget en forenkling af reglerne. Der bliver ryddet ud i overlappende mærkningskrav. Og der indføres krav om CE-mærkning (europæisk overensstemmelse) af vaske- og rengøringsmidler, som vi også kender det fra andre produktreguleringer, så producenterne skal gøre det klart, at deres produkter lever op til EU-reglerne.

Der foreslås også nye regler om digital mærkning og indførelse af et digitalt produktпас. Det skal forbedre informationsdelingen i hele værdikæden og bruges til myndighedernes markedsovervågning og toldbehandling. Endelig tager forslaget også højde for online handel.

Regeringen støtter forslaget, da det vil betyde et højere beskyttelsesniveau for miljø og sundhed.

FO Det indstilles, at man fra dansk side støtter forslaget, idet der

- lægges stor vægt på, at beskyttelsesniveauet samlet set styrkes.
- lægges stor vægt på, at der indføres et generelt forbud mod de mest skadelige kemikalier i detergenter målrettet forbrugere, og at der indføres regler, der tager højde for kombinationseffekter.
- lægges stor vægt på, at der altid er en fysisk eller juridisk person i EU, der er ansvarlig for overholdelse af forordningens regler, herunder ved online salg.
- lægges stor vægt på, at arbejdsfordelingen mellem markedsovervågningsmyndighederne og toldmyndighederne tilrettelægges ud fra myndighedernes særlige kompetencer, således at der efterlades en fleksibilitet til den enkelte medlemsstat i forhold til opgavevaretagelsen, og der ikke via forordningen flyttes på den nuværende ressortfordeling.

- lægges vægt på, at alle konserveringsmidler fra ingredienser i råvarer i detergentprodukter deklarerer, og at alle allergifremkaldende parfumestoffer deklarerer.
- lægges vægt på, at regler og muligheder for genopfyldningssalg styrkes i samklang med kommende regler i emballageforordningen og CLP-forordningen (klassificering, mærkning og emballering).
- lægges vægt på, at de nye regler om produktpas ikke giver uforholdsmæssige erhvervsøkonomiske omkostninger og udformes i overensstemmelse med ecodesignforordningen.
- lægges vægt på, at tekniske krav og generelle regler til digital mærkning gøres tydelige.
- lægges vægt på, at beskyttelsesklausulen både skal kunne anvendes i forhold til et stof, der indgår i produktet, og mod selve produktet.
- lægges vægt på, at de administrative byrder for medlemslandene begrænses mest muligt.

Christian Friis Bach (RV): Vi støtter forslaget og regeringens forhandlingsoplæg. Overordnet er det rigtig positivt.

Vi medlemmer får god hjælp af EU-sekretariatet, som ligesom andre har bemærket, at vi med forslaget mister muligheden for at indføre nationale regler, der kan gå videre endnu. Det kan blive et problem, når det kommer til fosfat. I de fleste tilfælde er vores havmiljø truet af kvælstof, men fosfat kan også være farlig for havet. Regeringen siger, at man kan anvende beskyttelsesklausulen, men det er åbenbart kun med produkter og ikke et bestemt stof. Der er fosfater i rigtig mange ting, så regeringen får travlt, hvis vi skal indføre særlige nationale regler på en milliard forskellige produkter. Hvad har regeringen tænkt sig at gøre ved det? Kan vi komme i mål med at udvide beskyttelsesklausulens anvendelse til stoffer?

Forhandlingsoplægget lyder meget godt, når det gælder forbud mod skadelige kemikalier. Forbrugerrådet Tænk anbefaler, at man uden undtagelsesmuligheder forbyder hormonforstyrrende og kræftfremkaldende stoffer osv. Er det dækket af forslaget, og er det dækket af regeringens mandat?

Endelig går jeg ud fra, at regeringen er enig i, at der skal være større kontrol med onlinemarkedspladser og webshops.

Theresa Scavenius (UFG): Jeg er lidt forvirret over beskyttelsesklausulen. Kan man kun forbyde produkter med fosfat og ikke fosfat i sig selv?

Karin Liltorp (M): Det her er endnu et af de utrolig smukke eksempler på, hvad EU gør for, at vi lærer af fortidens store fejl og ikke lader en masse farlige kemikalier komme ud på markedet. Stor opbakning til det.

Jeg er sikker på, ministeren er opmærksom på indvendingerne i Novonesis' høringsvar, og at det er medregnet i regeringens holdning. Danmark er i en helt unik position, når det kommer til udviklingen på dette område. Jeg ved godt, at lovforslaget i høj grad prøver at inkludere Novonesis, men

man skal også lytte til deres indvendinger, så det er fremtidssikret med henblik på de kommende opdagelser.

Miljøministeren (Magnus Heunicke): Onlinehandel er i vækst. Vi lægger vægt på, at der skal være en juridisk person eller enhed i EU med ansvaret for, hvad der markedsføres, og de digitale produktpas, som alt andet lige gør det hele nemmere. Det er vanskeligt med den store mængde produkter, som kommer over grænserne, når folk køber på nettet. Det vil dog blive nemmere at finde salg af ulovlige produkter i EU.

Det er et skridt i den rigtige retning, instrumenterne er på plads, men man ikke bilde nogen ind, at vi har løst problemet med dette forslag.

I dag giver beskyttelsesklausulen de nationale kontrolmyndigheder mulighed for midlertidigt at forbyde et specifikt rengøringsmiddel på baggrund af en vurdering om, at det udgør en sundheds- eller miljørisiko. Herefter er Kommissionen forpligtet til at iværksætte en komitéprocedure, som vil ændre forordningens bilag. Regeringens holdning er, at klausulen skal udvides, så kontrolmyndigheder kan indføre midlertidige forbud mod vaske- og rengøringsmidler på grund af indholdet af et bestemt kemisk stof. I en bestemt produkttype, f.eks. vaskemiddel, vil man så kunne forbyde et bestemt stof. Det mener vi er mere effektivt. Myndigheder og virksomheder vil have klare regler og vide, om et stof er forbudt, så det ikke bliver introduceret i lignende produkter.

Det nationale forbud vil kun gælde, indtil komitéproceduren er færdig, og man efter det faglige arbejde har truffet en beslutning om, hvorvidt der skal være et generelt forbud. Som medlemsland kan man altså gå foran og få sagen taget op i EU. Her vil det så være op til landene at føre bevis for, at der er fare for sundhed eller miljø.

Til Christian Friis Bach: Hormonforstyrrende stoffer er ikke en del af forslaget, og det er derfor, vi foreslår det fra dansk side. Forslaget er kendt, men er endnu ikke blevet drøftet så mange gange i Ministerrådet, så jeg har ikke overblik over, hvor mange lande der vil støtte os i det.

Karin Liltorp nævner Novonosis' høringssvar. Vores holdning er, at de farligste kemikalier skal forbydes i forbrugerprodukter. Det gælder også vaske- og rengøringsmidler. Der må dog være undtagelser fra forbuddet, hvis man kan bevise, at det er sikkert og nødvendigt at bruge i en given situation, f.eks. i avanceret industri eller i produktionskæder, hvor der skal rengøres på bestemte måder og der ikke er noget alternativ. Enzymer vil generelt være omfattet af et forbud mod de farligste kemikalier, da de kan give luftvejsallergi. Danmark har fremsat et konkret forslag til, hvordan vi med sikker anvendelse fortsat kan drage fordel af enzymeres positive virkning. Der er ingen tvivl om, at brugen af enzymer er bæredygtigt, men der er noget at tage højde for i brugen af dem.

Theresa Scavenius (UFG): Der lægges stor vægt på, at beskyttelsesniveauet samlet set styrkes. Hvad betyder det i praksis? Hvordan sikrer vi det? Det må være det allervigtigste.

Christian Friis Bach (RV): Jeg er med på, at regeringen lægger vægt på, at man både skal kunne gå efter et stof i en gruppe produkter og i et produkt, men hvis man nu ikke kommer igennem med det, risikerer vi at havne i en situation, hvor vi f.eks. ikke begrænser mængden af fosfat i vaskemidler. Og vi kan heller ikke indføre vores egne generelle regler. Hvad er regeringens holdning til det? Vil man stadig væk gå ind for at fjerne muligheden for at indføre nationale regler, hvis det ikke lykkes at kunne forbyde stoffer i grupper af produkter?

Miljøministeren (Magnus Heunicke): Til Theresa Scavenius: Vi lægger vægt på, beskyttelsesniveauet bliver udvidet, så det kommer til at vedrøre flere grupper af vaske- og rengøringsmidler. Det vil også vedrøre muligheden for genopfyldning. Beskyttelsesniveauet vurderes at kunne styrkes bl.a. ved at skabe bedre muligheder for at håndhæve reglerne for onlinemarkedspladserne samt ved at skærpe nogle af kemikravene, så både konserveringsmidler og parfumestoffer skal mærkes i lavere koncentrationer. Endvidere arbejder regeringen for, at de mest skadelige stoffer forbydes i vaske- og rengøringsmidler til privatforbrugere. Det handler altså primært om en udvidelse af beskyttelsesniveauet.

Til Christian Friis Bach: Jeg har ikke set materialet fra Folketingets eksperter, men mig bekendt er der ingen ændringer, hvad fosfater angår. Det er en revision af forordningen, der er ingen indskrænkninger af, hvad landene kan. Fosfater hører under EU-regulering, så tidligere har landene heller ikke kunnet regulere på området.

Christian Friis Bach (RV): Jeg vil gerne undgå, at vi bringer en minister på kanten af ministeransvarlighedsloven. I skriver selv følgende i samlenotatet: »Med forslaget fjernes adgangen til at gennemføre nationale regler om anvendelse af fosfater. [...] Det vil dog fortsat være muligt at anvende beskyttelsesklausulen.« Pointen er netop, at det kan man ikke, hvis ikke man lykkes med at udvide beskyttelsesklausulen fra kun at gælde for et specifikt produkt til også at kunne anvendes på et stof. Derfor hænger de to ting sammen.

Miljøministeren (Magnus Heunicke): Jeg sætter altid pris på at få hjælp til at overholde relevant lovgivning.

NOT Skal vi ikke aftale, at jeg laver en grundig skriftlig gennemgang af dette element? Det er helt klart relevant.

Næstformanden (Henrik Møller): Jeg kan konkludere, at der ikke er flertal imod regeringens forhandlingsoplæg, idet kun Dansk Folkeparti har ytret sig imod det.

Punkt 7. Lovpakken »Ét stof, én vurdering«

Miljøministeren (Magnus Heunicke): Efter aftale med sekretariatet vil jeg nu samlet forelægge de to tidlige forhandlingsoplæg, der relaterer sig til den samlede lovpakke, der går under titlen »Ét stof – én vurdering«. Det drejer sig om en lille og meget teknisk lovgivningspakke på kemikalieområdet. Den har til formål at oprette en fælles EU-kemikaliedataplatform og lette EU-agenturenes samarbejde på kemikalieområdet.

Lovpakken er fra december 2023, og jeg orienterede udvalget om sagen i januar. Det belgiske formandskab regner med at lande sagen i Rådet til juni.

FO **a) Kommissionens forslag til forordning om oprettelse af en fælles dataplatform om kemikalier, om fastsættelse af regler til sikring af, at dataene heri er søgbare, tilgængelige, interoperable og genanvendelige, og om etablering af en overvågnings- og perspektivramme for kemikalier**

– *Nyt forhandlingsoplæg*

KOM (2023) 0779

KOM (2023) 0779 – Bilag 2 (samlenotat)

KOM (2023) 0779 – Bilag 3 (notat om forhandlingsoplæg)

EUU alm. del (20231) – Bilag 428 (kommenteret dagsorden)

Miljøministeren (Magnus Heunicke): Forslaget skal sikre, at al data om kemikalier på tværs af EU's agenter samles i en fælles dataplatform for at sikre en optimal udnyttelse af dataene. Forslaget opretter også et tidligt varslingsystem og en overvågningsliste, som skal sikre, at myndigheder hurtigt kan reagere, hvis et stof kan udgøre en risiko for miljø eller sundhed. Forslaget indebærer også, at Det Europæiske Kemikalieagentur (EHCA) får mulighed for at igangsætte studier.

Regeringen støtter forslaget om den fælles dataplatform.

FO Det indstilles, at man fra dansk side støtter forslaget, idet der

- lægges stor vægt på, at beslutningen om, hvilke stoffer der skal på overvågningslisten, træffes efter rådgivningsproceduren.
- lægges stor vægt på en fastholdelse af antallet af EU-ansatte i overensstemmelse med Det Europæiske Råds konklusioner af 21. juli 2020 vedrørende den flerårige finansielle ramme (MFF) for 2021-2027.
- lægges vægt på, at der indsættes en bestemmelse, som pålægger Kommissionen at undersøge og stille forslag til relevante retsakter med henblik på bedre anvendelse af informationer på tværs af lovgivninger inden for en kort årrække.
- lægges vægt på, at den nuværende fortrolighed fastholdes i forhold til den offentlige del af den fælles dataplatform, og at der således er differentieret adgang.
- lægges vægt på, at der ikke sker en væsentlig ændring i medlemsstaternes informationspligt.

- lægges vægt på, at medlemsstaterne inddrages via rådgivningsproceduren i processen vedrørende udarbejdelse af kriterier for indikatorer, som skal ligge til grund for det tidlige varslingsystem.
- lægges vægt på, at medlemsstaterne via rådgivningsproceduren inddrages, inden ECHA igangsætter studier.

Debatten er samlet under punkt 7b.

Næstformanden (Henrik Møller): Jeg kan konkludere, at der ikke er flertal imod regeringens forhandlingsoplæg, idet kun Dansk Folkeparti har ytret sig imod det.

- FO** **b) Kommissionens forslag til ændring af forordningerne, (EF) nr. 178/2002, (EF) nr. 401/2009, (EU) 2017/745 og (EU) 2019/1021 af Europa-Parlamentet og Rådet for så vidt angår omfordeling af videnskabelige og tekniske opgaver og forbedring af samarbejdet mellem unionens agenturer inden for kemikalieområdet samt om forslag til ændring af Direktiv 2011/65/EU af Europa-Parlamentet og Rådet for så vidt angår omfordeling af videnskabelige og tekniske opgaver til Det Europæiske kemikalieagentur**

– *Nyt forhandlingsoplæg*

KOM (2023) 0781 og KOM (2023) 0783

KOM (2023) 0783 – Bilag 2 (sammenfatning)

KOM (2023) 0783 – Bilag 3 (notat om forhandlingsoplæg)

EUU alm. del (2023) – Bilag 428 (kommenteret dagsorden)

Miljøministeren (Magnus Heunicke): Denne del af »Ét stof – én vurdering«-lovpakken indeholder forslag til revision af en forordning og et direktiv, der vedrører omfordeling af opgaver og samarbejdet mellem EU's agenturer på kemikalieområdet.

Formålet er at forbedre effektiviteten og sammenhængen i sikkerhedsvurderingen af kemikalier på tværs af EU's kemikalielovgivning.

Regeringen støtter også denne del af lovpakken, da den giver større effektivitet, sammenhæng og gennemsigtighed i EU's vurderinger af kemikaliesikkerhed.

- FO** Det indstilles, at man fra dansk side støtter forslaget, idet der

- lægges stor vægt på, at der i vurdering af, om der skal optages nye stoffer i RoHS (begrænsning af anvendelsen af visse farlige stoffer i elektrisk og elektronisk udstyr), skal lægges vægt på de særlige forhold for farlige stoffer i elektrisk og elektronisk udstyr.
- lægges stor vægt på en fastholdelse af antallet af EU-ansatte i overensstemmelse med Det Europæiske Råds konklusioner af 21. juli 2020 vedrørende den flerårige finansielle ramme (MFF) for 2021-2027.
- lægges vægt på, at fastsættelsen af grænseværdier for POP-stoffer (persistente organiske miljøgifte) i affald i bilag 4 og 5 foregår ved almindelig lovgivningsprocedure.

- lægges vægt på, at vurderingen af stoffernes farlighed skal harmoniseres i størst muligt omfang, mens risikovurdering og risikohåndtering af kemikalier fortsat bedst sker inden for de relevante lovgivningsområder.

Se også debatten under punkt 7a.

Karin Liltorp (M): Det er smukt, hvad EU gør for, at vi lærer af fortidens store fejl. Det er teknisk, og det er kedeligt, men nøj, hvor er det klogt. Moderaterne støtter det her forslag. Måske skulle man ikke være så bekymret, hvis det gav anledning til, at der skulle ansættes to ekstra medarbejdere, for det er et vigtigt område.

Marianne Bigum (SF): Forslaget om den fælles dataplatform er rigtig godt. Jeg anerkender, at ministeren lægger stor vægt på at fastholde antallet af medarbejdere, men forslaget kommer jo med en større opgave, så hvad har man så tænkt sig? Skal folk løbe hurtigere, eller er der noget, som skal nedprioriteres?

Man vil foretage en række ændringer for ECHA (Det Europæiske Kemikalieagentur) og EEA (Det Europæiske Miljøagentur). Hvordan vil det se ud på medarbejderniveau? Betyder det, at nogle ansatte vil blive overflyttet fra det ene til det andetagentur? Samtidig finder regeringen det problematisk, at der vil komme flere ansatte til at løse flere opgaver. Hvad har man så tænkt sig? Forslaget indebærer, at antallet af ansatte i ECHA forøges med ni årsværk, men regeringen vælger at lægge stor vægt på, at der ikke må ansættes flere i EU. Hvilke opgaver vil så blive nedprioriteret? Hvad tænker ministeren om risikoen for at miste kapacitet, som ikke nødvendigvis flytter med, bare fordi årsværket gør det på papiret?

Christian Friis Bach (RV): Jeg bakker op om de to foregående indlæg. Det med fastholdelsen af antallet af ansatte skal regeringen ikke have med i mandatet om data platformen. Det er noget pjat. Hvis de får flere opgaver, skal de selvfølgelig kunne få flere medarbejdere.

Vi støtter, at de flytter rundt på opgaver Mellem ECHA og EEA.

Theresa Scavenius (UFG): Politik er ligegyldigt, hvis der ikke er nogen administrative ressourcer, så det kan ikke være relevant her. Hvis man gerne vil have vigtige opgaver udført, skal der følge mandetimer med.

Det er nogle meget vigtige områder, så det er vigtigt med transparens og viden, og at forskere og ngo'er kan følge med. Hvis man begrænser det til kun nogle myndigheder, risikerer vi, at vi ikke har tilstrækkelig viden. Jeg vil derfor opfordre regeringen til at fokusere mere på transparens i databaserne.

Miljøministeren (Magnus Heunicke): At vi lægger stor vægt på fastholdelsen af antallet af EU-ansatte, er en henvisning til Det Europæiske Råds beslutning, som står ved magt. Vi har talt med Kommissionen om det, og de har oplyst, at ECHA vil få en større opgave. Det er en meget vigtig opgave, som vil skulle bruge yderligere 27,5 årsværk. Vi har spurgt, hvordan EU forestiller sig at leve op til den konklusion, der blev draget under forhandlingerne af den flerårige finansielle ramme (MFF), nemlig at EU ikke skal have en stigning i antal medarbejdere. Kommissionen har oplyst, at lovpakken vil holde sig inden for MFF'en. Det vil sige, at de må finde ud af, hvordan de kan effektivisere andre steder i EU-systemet.

Det er ikke en dårlig ting, hvis nogle lande i EU jævnfør vores aftaler prøver at arbejde mere effektivt. Jeg er stor tilhænger af EU, men selv den største tilhænger af EU må indrømme, at mængden af bureaukrati kan vokse vildt. Derfor er der et kontinuerligt fokus på, at pengene skal bruges bedst muligt, og at bureaukratiet ikke bare vokser vildt, hver gang der kommer nye tiltag. Danmark har i mange år været talsmand for mindst muligt bureaukrati og har arbejdet for en fornuftig og effektiv arbejdsgang i EU, og dette er ikke bureaukrati, dette kan bruges til at skrue ned for noget af det.

Til Theresa Scavenius: Som udgangspunkt kan databasen tilgås af alle. Alle informationer vil ikke være offentligt tilgængelige, men forslaget ændrer ikke på reglerne om fortrolighed i forbindelse med f.eks. patenter og persondata. Kommissionen, agenturerne og de kompetente myndigheder i medlemsstaterne får adgang til alle data i databasen – også de fortrolige. Borgere, virksomheder, forskningsinstitutioner og ngo'er vil have adgang til ikkefortrolige data, dvs. data, som allerede i dag er offentligt tilgængelige. Forslaget vil gøre det meget lettere at få adgang til relevante data.

Henrik Møller (S): Lønrammen og -summen i EU er ikke en uanseelig størrelse, så det er ikke helt urealistisk, at der kan prioriteres inden for den.

Marianne Bigum (SF): Jeg fik ikke helt svar på mit spørgsmål. Betyder omfordeling af ressourcer fra EEA til ECHA, at folk fysisk skal placeres andre steder?

Jeg forstår, hvad ministeren siger om at respektere MFF-aftalen, men hvad skal så nedprioriteres for at bibeholde en balance i ressourcerne? På den ene side er der en opgave, som skal løses, og på den anden side skal vi overholde en aftale om ikke at ansætte flere. Hvis ikke er der en risiko for, at vi lægger en opgave over hos nogen, hvor den ikke bliver løst, selv om det er en politisk prioritet.

Miljøministeren (Magnus Heunicke): Begge agenturer vil som udgangspunkt få flere medarbejdere, men om der flyttes nogle mellem dem, ved jeg ikke.

Der er mange medarbejdere i Europa-Kommissionen. Det er den, der er forpligtet til at leve op til Det Europæiske Råds konklusioner fra forhandlingerne om den flerårige finansielle ramme. De må finde ud af, hvordan de vil gøre det. Det er ikke så anderledes, end når vi i den danske stat effektiviserer, når der skal løses flere opgaver, og vi ikke ønsker, at antallet af medarbejdere i staten skal eksplodere.

Kommissionen har meddelt os, at de vil kunne løse problemet inden for rådskonklusionerne og den flerårige finansielle ramme, men ikke hvordan. Det er heller ikke deres opgave at meddele os hvordan.

Marianne Bigum (SF): Jeg forstår godt udfordringen, men samtidig mener jeg, at det er en politisk prioritering. Vi kan sagtens ønske os, at alt muligt skal prioriteres, men institutionerne har jo ikke deres egen pulje af opgaver, som ikke er politisk prioriterede. Alt, hvad de laver, er politisk prioriteret. Derfor synes jeg, at der er et politisk ansvar i at fravælge ting. Vil ministeren være opmærksom på det i forhandlingerne, når nu man lægger stor vægt på det, og spørge kritisk ind til, hvordan det kan udmøntes i praksis, og hvad der skal nedprioriteres?

Både ECHA og EEA får flere ressourcer, og fremadrettet vil der være en række ændringer i opgavefordelinger, f.eks. skal ECHA fremover fastsætte grænseværdier for persistente organiske miljøgifte og ikke EEA. Dette er et så vigtigt og kompliceret fagspecifikt område, så det er nødvendigt at have mennesker med den rette viden, hvis vi skal løse opgaverne godt nok. Hvis alle dem, der rent faktisk ved noget om en specifik sag og har siddet med den i 15 år, ikke bliver flyttet med over til den institution, hvor opgaverne skal løses, så får vi ikke den samme kvalitet i noget, som burde være en høj politisk prioritet.

Jeg anerkender, at ministeren ikke kan svare på det her, men han må meget gerne være opmærksom på, at det ikke bare bliver en regneøvelse, så vigtig hjernekapacitet på sådan et vigtigt område ikke går tabt.

Miljøministeren (Magnus Heunicke): Miljøagenturet ligger i Danmark. Kemikalieagenturet ligger i Helsinki. De to agenturer kan mange ting. Kommissionen vurderer, at ECHA i særlig grad er eksperter i at vurdere kemikaliers farlighed, mens EEA i særlig grad er gode til overvågning. Forslaget går ud på, at man skal fokusere på det, man er skarpest til. Der vil nok være nogle, som skal flytte mellem dem. Der findes medarbejdere fra hele Europa på de to agenturer, og det er grundlæggende, at man flytter med opgaverne.

Kommissionen vurderer, at dette vil være en klogere måde at gøre tingene på, dels en opgradering af opgaverne, dels en god måde at fordele opgraderingen på. Det er jo Kommissionens opgave at sikre, at det fungerer. Derfor må vi lægge til grund, at de har vurderet, at det kan lade sig gøre. Det kan være, at nogen vil skulle flytte arbejdssted den ene eller den anden vej, men i det store og det hele vil der være flere medarbejdere til at løse opgaven begge steder.

Marianne Bigum (SF): Jeg er enig i, at det er Kommissionens opgave, men det er regeringens mandat vi diskuterer. Man lægger stor vægt på, at vi fastholder antallet af medarbejdere. Det er vigtigt, at medarbejderne fra agenturerne kommer fra hele verden, men mange af dem har etableret sig med familier osv. Man kan derfor ikke bare regne med, at de flytter med opgaven fra Helsinki til København. Det er f.eks. et helt nyt sprog for børnene at lære. Mit ønske er bare, at ministeren er opmærksom på det, så vi sikrer en god udmøntning af vores politiske prioritering.

Miljøministeren (Magnus Heunicke): Jeg kan udmærket forstå det, men jeg vil ikke give indtryk af, at Rådet vil blande sig i Kommissionens personalepolitik. Det er Kommissionens prerogativ at fastsætte den. Det vil derfor ikke være relevant i en drøftelse mellem miljøministre. Man må i stedet drøfte det med Kommissionen.

Næstformanden (Henrik Møller): Jeg kan konkludere, at der ikke er flertal imod regeringens forhandlingsoplæg, idet kun Dansk Folkeparti har ytret sig imod det.

c) Den seneste udvikling i naturgenopretningsforordningen

Punktet var ikke på dagsordenen, men blev tilføjet under mødet.

Miljøministeren (Magnus Heunicke): Forordningen skulle have været endeligt formelt vedtaget på miljørådsmødet den 25. marts 2024 som en såkaldt A-punktsvedtagelse, der er en ren procedurermæssig formalitet, hvor Rådet formelt bekræfter den aftale, man tidligere har indgået med Europa-Parlamentet.

I ugen inden rådsmødet blev det klart, at der ikke længere var et kvalificeret flertal bag aftalen i Rådet, da Ungarn har ændret holdning og nu går imod aftalen. Det belgiske formandskab valgte derfor at tage A-punktsvedtagelsen af dagsordenen for rådsmødet. I stedet orienterede formandskabet om situationen og lovede, at man ville arbejde videre på at finde en løsning. Det er dog uklart, hvad formandskabets planer er. Vi er i hidtil uset territorium her.

Indtil videre har Rådet således hverken formelt bekræftet eller afvist aftalen med Parlamentet. Situationen er uafklaret – og det kan den i princippet være i lang tid, da der ikke er nogen frister for, hvornår Rådet skal tage stilling. På rådsmødet genbekræftede vi fra dansk side vores kendte holdning og støttede op om aftalen. Vi udtrykte i meget klare vendinger stor bekymring og utilfredshed med situationen. Både for naturen, biodiversiteten og klimaet – der i den grad har behov for naturgenopretningsforordningen. Selv om den blev meget udvandet i aftalen med Parlamentet, er det meget utilfredsstillende at stå uden noget. Men også for det bredere perspektiv og konsekvenserne for EU's beslutningsproces, der undermineres, hvis Rådet ikke længere kan stå ved sine aftaler med Parlamentet. Det er tilliden til EU-systemet, der står på spil.

Vi følger sagen meget tæt og presser på for det, men vi er i en helt igennem uacceptabel situation på et kritisk tidspunkt i Europa.

Søren Søndergaard (EL): Efter min mening er det en selvskabt plage. Man har lært Ungarn, at de kan slippe af sted med at lege Erdoğanrevolverpolitik. Det har Ungarn gjort mange gange med gode resultater – de har endda fået penge ud af det. Kun en enkelt gang har de ikke fået resultater ud af det, og det var her sidst. Så det er jo konsekvensen.

Ministeren siger, at Ungarn sidder med de afgørende stemmer til et kvalificeret flertal. Så må man vel finde nogen, der er billigere til salg.

Miljøministeren (Magnus Heunicke): Ved afgørelsen i Rådet var Danmark tungen på vægtskålen, da der manglede 1,4 pct. af EU's befolkning, hvis det kvalificerede flertal på 15 medlemsstater og 65 pct. af befolkningerne opnås. Lande, der normalt er på EU's grønne hold – som Sverige, Finland, Nederlandene osv. – stemte imod eller undlod at stemme. Det betyder, at der ikke er så meget at gå efter. Da sagen var oppe på ministerrådsmødet, var der en fuld bordrunde, men ingen rykkede sig. Ud fra de rapporteringer, jeg har fået fra landene, ser det ikke ud til, at nogen er klar til at rykke sig. Derfor må man rigtignok gå ud fra, at formandskabet er i gang med at vurdere, hvad der skal til for at få nogen med. Ungarn tæller for væsentlig mere, end Danmark gør i denne sammenhæng.

Jeg er enormt kritisk over for denne situation. Det er fuldstændig uacceptabelt. Situationen er meget fastlåst, fordi vi står foran et parlamentsvalg, og tror nogen her i rummet, at det vil blive

nemmere at lykkes med at få EU i en grønnere retning efter det valg? Det tvivler jeg meget på. Jeg vil trods alt meget hellere have den aftale, vi allerede har indgået med Parlamentet, til at blive til virkelighed, frem for hvad der kan komme i stedet. Fra dansk side arbejder vi på så hurtigt som muligt at få forslaget vedtaget. Det er aftalt, så vi skal begynde på de nationale implementeringer for at forbedre vores indsatser for miljø, biodiversitet og klima.

Der findes ingen drejebog for den opgave. Det er heldigvis ikke noget, vi prøver så tit. Men den falder på det værst mulige tidspunkt med en meget stor og vigtig sag. Det er dybt kritisabelt. Den må heller ikke ligge for længe, når der kommer et nyt Parlament og en ny Kommission, for det ville være dybt alvorligt at starte helt forfra på så stor og vigtig en sag for miljøet.

Det er dybt skuffende, at EU er havnet i den her situation. Det er helt afgørende, at vi får vigtige grønne stemmer i det Parlament.

FO Punkt 8. Antidiskriminationsdirektivet (Forslag til Rådets direktiv om gennemførelse af princippet om ligebehandling af alle uanset religion eller tro, handicap, alder eller seksuel orientering)

– *Nyt forhandlingsoplæg*

KOM (2008) 0426

KOM (2008) 0426 – Bilag 9 (samlenotat)

KOM (2008) 0426 – Bilag 10 (notat om forhandlingsoplæg)

EUU alm. del (20231) – Bilag 428 (kommenteret dagsorden)

EUU alm. del (20231) – Bilag 399 (udvalgsmødereferat side 18, behandlet under "siden sidst" 23/2-24)

EUU alm. del (20222) – Bilag 610 (udvalgsmødereferat side 1012, senest behandlet 9/6-23)

Social- og boligministeren (Pernille Rosenkrantz-Theil): Der er tale om et 15 år gammelt forslag om ligebehandling uden for arbejdsmarkedet, uanset religion, tro, handicap, alder eller seksuel orientering. Forslaget supplerer de eksisterende EU-lovgivningsrammer om forbud mod diskrimination i henseende til beskæftigelse, ansættelse og erhvervsuddannelse.

Det væsentligste indhold

Der foreslås en ensartet minimumsbeskyttelse inden for EU af mennesker, som har været udsat for en sådan diskrimination. Med forslaget defineres diskrimination som værende direkte diskrimination, indirekte diskrimination, chikane, instruktion om at diskriminere samt afvisning af rimelig tilpasning for personer med handicap. Forskelsbehandling baseret på alder kan være lovlig, hvis det er objektivt begrundet i et legitimt formål, og hvis midlerne til at opnå det pågældende formål er hensigtsmæssige og nødvendige.

Forbuddet mod diskrimination finder anvendelse i både den offentlige og den private sektor med hensyn til f.eks. adgang til social beskyttelse, sundhedsydelser, uddannelse og adgang til varer og tjenester herunder boliger, som er tilgængelige for offentligheden.

Eksempler på, hvad der eksplicit er undtaget fra anvendelsesområdet, omfatter familieret, organisering og finansiering af nationale sociale beskyttelsessystemer og uddannelsessystemer, optagelse på religiøse uddannelsesinstitutioner og adgang til varer eller ydelser herunder bolig i den private sfære.

Direktivet fastslår også, at rimelige tilpasninger for personer med handicap omfatter nødvendige og passende ændringer eller tilpasninger, der ikke udgør en uforholdsmæssig stor byrde. Direktivet stiller ikke krav til strukturelle tilpasninger eller ændringer i boliger.

Forhandlingssituationen

Udvalget er siden 2008 løbende blevet orienteret om forslaget i forbindelse med fremlæggelse af rådsmøder en til to gange årligt, men forslaget kræver enstemmighed i rådet, og forslaget har reelt været blokeret lige siden fremsættelsen i 2008. Til trods for generel støtte til forslagets formål har flere lande – herunder Danmark – fundet forslagets bestemmelser uklare. Nogle lande har også indtil nu modsat sig forslaget af mere principielle grunde.

Nu er det dog regeringens vurdering, at forhandlingssituationen er ved at forskyde sig. Det belgiske formandskab har fremlagt et samlet kompromisforslag og sat sagen på dagsordenen til vedtagelse på et ekstraordinært EPSCO-rådsmøde den 7. maj 2024. Det er fortsat ikke sikkert, at forslaget kan vedtages, men det ser ud, som om der er en reel chance for, at formandskabet når en aftale. Derfor forelægger jeg i dag sagen til forhandlingsoplæg.

Jeg har bestræbt mig på at fremlægge forhandlingsoplægget så tidligt som muligt i henhold til den nye procedureberetning, men forhandlingerne i den sidste fase er pludselig gået meget stærkt. Kort fortalt er forhandlingssituationen sådan, at vi vurderer, at ca. 20 medlemsstater er klar til at stemme ja, andre har reservationer, men hælder i positiv retning, og så spiller det selvfølgelig en rolle, at der i 2023 har været regeringsskifte i enkelte lande. Enkelte andre lande er muligvis ved at revurdere deres position af andre årsager. Da dette er et åbent møde, kan jeg ikke være mere specifik end det.

I de seneste måneder har regeringen på tværs af et stort antal ministerområder arbejdet intensivt i to spor, dels analyser af de økonomiske konsekvenser, dels forhandlinger med formandskabet.

Ved forslagets fremsættelse i 2008 vurderede man, at det ikke var muligt at gennemføre økonomiske beregninger, primært på grund af de mange vage formuleringer i teksten, der gjorde det svært at afgrænse forslagets omfang.

Som det fremgår af samlenotatet, er det regeringens vurdering, at vedtagelsen af direktivet i sin nuværende form ikke forventes at have økonomiske konsekvenser for Danmark. Det skyldes, at dansk lov og praksis i dag lever op til direktivforslagets bestemmelser, eller at eventuelle mindre lovændringer ikke skønnes at have statsfinansielle konsekvenser.

Der er dog blevet identificeret nogle potentielle risici for økonomiske konsekvenser i det lange løb, og særlig kompromisforslagets bestemmelse om alder er fortsat uklare. Derfor har vi fra dansk side indgået aktivt i forhandlingerne for at mindske direktivtekstens uklarheder. Formandskabet har været imødekommande og taget godt imod de tekstnære danske forslag. De har primært omhandlet lige præcis bestemmelserne angående alder for at sikre, at Danmark også i fremtiden kan anvende alder i lovgivningen.

Vi har fået gode præciseringer igennem i både artikel 2, der definerer, hvad der udgør diskrimination i direktivets forstand, og i artikel 3, som omhandler, hvad der er inden for og uden for direktivets anvendelsesområde.

Vi modtog det seneste kompromisforslag onsdag den 3. april 2024, og vi er umiddelbart godt tilfredse med teksten eller en sammenlignelig formulering, der giver os samme grad af sikkerhed. Der har fra dansk side været behov for afklaring af nationalkompetencer på et par områder, herunder vedrørende SU, og det er også blevet imødekommet i den seneste kompromistekst.

Regeringens linje

Afslutningsvis vil jeg gerne understrege, at regeringens forhandlingsoplæg ligger i naturlig forlængelse af den tilgang, som skiftende regeringer har haft siden 2008. Vi støtter ud fra et menneskeret-tighedsperspektiv det overordnede formål om at bekæmpe diskrimination. Men direktivforslaget har hidtil indeholdt en række uklare bestemmelser, og det anser vi umiddelbart for håndteret i det seneste kompromisforslag.

Forslaget forhandles stadig væk, der er arbejdsgruppemøde i næste uge, og formandskabet forventer en eller to behandlinger i COREPER. Regeringen tager stilling til den samlede tekst i det endelige kompromisforslag.

FO *Forhandlingsoplæg*

Regeringen støtter i tråd med tidligere generelt forslagens formål. Regeringen

- lægger afgørende vægt på, at direktivforslaget indeholder en tilstrækkelig præcis formulering af aldersbestemmelsen med henblik på især at sikre, at Danmark også i fremtiden kan anvende alder som styringsinstrument.
- lægger vægt på, at det af direktivet fremgår med tilstrækkelig tydelighed, at indretningen af uddannelsesstøttesystemer hører under medlemsstaternes nationale kompetence.
- lægger vægt på, at de eksisterende afgrænsninger af anvendelsesområdet, der eksplicit undtager familieret, uddannelsesområdet og f.eks. aldersbestemte rabatordninger i transport, bevares i direktivet.
- lægger vægt på, at de eksisterende undtagelser af både rimelig tilpasning, som medfører disproportional byrder, og strukturelle tilpasninger af boliger fortsat fastholdes i direktivet.

Marianne Bigum (SF): Jeg har svært ved at forstå, hvad der egentlig vil ændre sig med dette forslag. Har ministeren nogle gode eksempler?

I samlenotatet står der:

»I forhold til forsikring, bankvirksomhed og andre finansielle services, udgør forskelle baseret på sundhed (inklusive handicap) eller alder ikke diskrimination, såfremt det er objektivt retfærdiggjort på baggrund af et legitimt formål, og hvis metoderne til at opnå dette formål er passende og nødvendige.«

For 4 år siden fandt journalisten Ole Hald frem til, at flere af Danmarks største forsikringselskaber i årevis ulovligt diskriminerede gravide kvinder. Konkret har vi haft sundhedsforsikringer, der undtager graviditet, så gravide kvinder ikke kunne få dækket sundhedsmæssige konsekvenser af graviditet, såsom delte mavemuskler eller behov for fysioterapi. Det blev vurderet som kønsdiskrimination. Vil denne del betyde, at det fremover er muligt at diskriminere gravide kvinder?

Hvordan stiller forslaget unge i forhold til bilforsikringer? Vil der være en øget beskyttelse, så de ikke skal betale forskelligt for deres forsikringer?

Regeringen lægger afgørende vægt på, at direktivforslaget indeholder en tilstrækkelig præcis formulering af aldersbestemmelser med henblik på især at sikre, at Danmark også i fremtiden kan anvende alder som styringsinstrument. Det er ikke så tit, vi ser en afgørende vægt her i udvalget. Er det sandsynligt at opnå det i forslaget?

Hvorfor lægger regeringen vægt på at undtage familieret fra anvendelsesområdet?

Christian Friis Bach (RV): Jeg synes, forhandlingsoplægget er udtryk for en hård suppenholdning. Man kunne have udtrykt begejstring for, at EU styrker indsatsen mod diskrimination i en tid,

hvor menneskerettigheder er under pres. Det er positivt, at vi ser frem til at tage et skridt mod ligebehandling uanset religion, handicap, alder eller seksuel orientering. Det synes jeg er værd at fejre og kommunikere.

I USA begynder flere delstater at indføre antidiskriminationsbestemmelser baseret på genetiske egenskaber. Der har været en tendens til at udelukke folk fra f.eks. sundhedsforsikring, hvis de har en genetisk disposition for visse sygdomme. Det er en særlig amerikansk problemstilling, men den er dog også relevant i flere europæiske lande. Drøftes det, om der skal indføres antidiskriminationsbestemmelser vedrørende genetiske egenskaber?

Social- og boligministeren (Pernille Rosenkrantz-Theil): Tak til Christian Friis Bach for kommunikationsrådgivningen. Jeg forstår ikke helt analogien med hår i suppen. Jeg har tilkendegivet, at regeringen støtter forslaget.

Vi har ikke en forventning om, at forslaget forandrer status på de forskellige forsikringsområder.

Marianne Bigum spørger, hvilke eksempler man forventer. De skandinaviske lande er ofte langt fremme på disse områder, og derfor vurderes det, at forslaget ikke vil forandre situationen i Danmark. Direktivet vil have store positive konsekvenser i andre medlemsstater.

Marianne Bigum spørger også, hvorfor vi lægger afgørende vægt. En stor del af vores regler er indrettet ud fra, at man får ret til bestemte ting, når man når en bestemt alder, eller at der er bestemte ting, man ikke længere har ret til, når man når en bestemt alder. Det gælder f.eks. rabatorninger for pensionister i busser. Det er jo aldersdiskriminerende over for alle dem, der ikke er pensionister endnu. Men vi skulle nødig ende et sted, hvor vi ikke længere kan give rabatter til pensionister på grund af et direktiv. Og det er vores vurdering, at vi lykkes med det.

Christian Friis Bach (RV): Jeg har altid haft det sådan, at prisdifferentiering efter alder er meningsløst. Så den del havde jeg intet imod at droppe.

Når det gælder kommunikationsrådgivning, kunne man godt starte med at skrive, at man lægger afgørende vægt på, at der ikke sker diskrimination hverken i Danmark eller i resten af EU, og at det er noget, Danmark kæmper for.

Alex Ahrendtsen (DF): Desværre medfører mange af forslagene, der drøftes i Europaudvalget, øgede byrder og bureaukrati for borgerne. Vi ønsker ikke mere indflydelse til EU og mindre magt til Danmark. Jeg er glad for, at regeringen lægger afgørende vægt på disse vigtige principper. Derfor støtter vi forhandlingsoplægget.

Social- og boligministeren (Pernille Rosenkrantz-Theil): Jeg er enig i Alex Ahrendtsens vurdering af den afgørende vægt. Hvis ikke man tillægger det afgørende vægt, vil det få indflydelse på vores måde at bygge vores velfærdssamfund op på – det vil regeringen ikke være med til.

Til Christian Friis Bach: Det er en interessant diskussion, om man skal prisdifferentiere eller ej. Det er måske forskellen på et socialistisk orienteret parti og et liberalistisk orienteret parti. Jeg er tilfreds med, at man kan give rabatter til folkepensionister, når de skal med bussen.

Marianne Bigum (SF): At være folkepensionist er et objektivt kriterie og ikke nødvendigvis et aldersspecifikt kriterie.

Hvorfor lægger regeringen vægt på, at anvendelsesområdet specifikt undtager familieret?

Social- og boligministeren (Pernille Rosenkrantz-Theil): Undtagelse af familieret er en del af et samlet forhandlingssegment, der også indebærer undtagelse af f.eks. uddannelsesområdet, som vi lægger vægt på. Det afgørende for os handler altså ikke om at undtage familieret, men uddannelsesområdet.

Næstformanden (Henrik Møller): Jeg kan konkludere, at der ikke er flertal imod regeringens forhandlingsoplæg, idet kun Danmarksdemokraterne og Enhedslisten har ytret sig imod det.

Punkt 9. Siden sidst

Social- og boligministeren (Pernille Rosenkrantz-Theil):

a) Orientering om status for det Europæiske Handicapkort samt tillægsdirektivet

KOM (2023) 0512 og KOM (2023) 0698

EUU alm. del (20231) – Bilag 428 (kommenteret dagsorden)

Social- og boligministeren (Pernille Rosenkrantz-Theil): Det er en glædens dag. Jeg vil orientere om den vældig gode nyhed, at Europa-Parlamentet og Rådet den 8. februar 2024 blev enige om en aftale om direktiv om etablering af EU-handicapkortet og EU-parkeringskortet til personer med handicap. Med det nye EU-handicapkort vil millioner af europæere med funktionsnedsættelser opleve, at deres behov for handicapkompenserende ordninger er anerkendt.

Det har praktiske implikationer, fordi det vil gøre det muligt for alle de mennesker at få adgang til mange af de samme ting, som lokale borgere med funktionsnedsættelser har. Det har en enorm symbolsk værdi, fordi rigtig mange mennesker med handicap fremover vil opleve, at den fri bevægelighed inden for EU også er for dem. Det er vældig godt.

Vi er klar til at sikre dem den hjælp, der skal til, for at de kan nyde nogle af de samme rettigheder som alle os andre, og derfor er jeg uendelig glad for, at det lykkedes at nå frem til en aftale så hurtigt. Og jeg er glad for, at den endelige aftale mellem Rådet og Parlamentet indeholder næsten alle de elementer, som vi fra dansk side har arbejdet for – ikke mindst takket være en proaktiv dansk interessevaretagelse.

Den eneste undtagelse er spørgsmålet om gebyrer, hvor Europa-Parlamentet har fastholdt behovet for, at EU-handicapkortet skal være gratis. Det er ikke optimalt, men når man ser på aftalen som helhed, kan vi være vældig godt tilfredse.

Personligt glæder jeg mig meget over, at vi er lykkedes med at fremme den fri bevægelighed for alle de mange europæere, som lever med funktionsnedsættelser. Europa-Parlamentet har allerede stemt aftalen igennem, så så snart Rådet formelt har vedtaget den, kan vi gå i gang med at implementere direktivet i Danmark, og det vil jeg glæde mig til.

Det her er et af de punkter, hvor det giver rigtig god mening med det samarbejde, vi har i Europa.

Medlemmerne havde ingen kommentarer til dette punkt.

FO Punkt 10. Forslag til revision af direktiv om europæiske samarbejdsudvalg

– *Nyt forhandlingsoplæg*

KOM (2024) 0014

KOM (2024) 0014 – Bilag 2 (samlenotat)

KOM (2024) 0014 – Bilag 3 (notat om forhandlingsoplæg)

EUU alm. del (20231) – Bilag 428 (kommenteret dagsorden)

EUU alm. del (20231) – Bilag 399 (udvalgsmødereferat side 16, senest behandlet under siden sidst 23/2-24)

Beskæftigelsesministeren (Ane Halsboe-Jørgensen): Jeg forelægger sagen til forhandlingsoplæg.

Det belgiske formandskab går efter at vedtage en generel indstilling på forslaget om europæiske samarbejdsudvalg på EPSCO-rådsmødet i juni 2024. Forslaget er en revision af det oprindelige direktiv fra 1994, som blev omarbejdet i 2009.

Europæiske samarbejdsudvalg er organer, som repræsenterer arbejdstagere i EU eller EØS (Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde). De arbejder i det, der kaldes fællesskabsvirksomheder eller fællesskabskoncerner. De har mindst 1.000 ansatte og mindst 150 ansatte i to forskellige EU- eller EØS-lande. Der er med andre ord tale om store virksomheder.

Direktivet, som allerede gælder i dag, har til formål at sikre en proces for, at virksomhedsledelserne informerer og hører medarbejderne gennem de europæiske samarbejdsudvalg.

Kommissionen ønsker med revisionen at gøre den eksisterende proces mere effektiv. Der er bl.a. behov for mere juridisk klarhed om direktivets krav, da der i praksis hersker flere fortolkninger.

Forslaget vil medføre begrænsede ændringer. Da der er tale om et teknisk direktivforslag, som forudsætter et vist kendskab til det eksisterende direktiv for rigtig at forstå revisionen, håber jeg, at samlenotatet har bidraget med kontekst og afklaring.

Forslagets indhold

For det første foreslår Kommissionen at udvide definitionen af tværnational beslutning. Definitionen er afgørende for, hvornår virksomheder forpligtes til at informere og høre medarbejdere i andre medlemslande.

Lad mig give et eksempel på, hvad ændringen vil betyde. Ifølge det gældende direktiv er en tværnational beslutning f.eks., hvis en virksomhed fyrer medarbejdere i flere medlemslande. Med det nye forslag vil fyringer foretaget i bare ét land også kunne regnes som en tværnational beslutning, hvis fyringen har konsekvenser for medarbejdere i flere lande. Det kunne f.eks. være, hvis medarbejdere i ét land vil skulle påtage sig nye opgaver som følge af fyringer i et andet land.

For det andet foreslår Kommissionen at tydeliggøre arbejdstagerrepræsentanternes ret til at afgive en udtalelse forud for vedtagelsen af afgørelser. Ledelsen skal med revisionen fremover svare skriftligt, inden den træffer afgørelsen.

For det tredje foreslår Kommissionen, at parterne skal tilstræbe en lige kønsfordeling i samarbejdsudvalgene. Måltallet foreslås at være mindst 40 pct. af hvert køn.

Forslaget lægger for det fjerde op til mere detaljerede regler om de ressourcer, der skal stilles til rådighed for samarbejdsudvalgene.

For det femte kan virksomheder i dag fravige pligten til at høre og informere medarbejderne i samarbejdsudvalget med henvisning til fortrolighed. Som noget nyt foreslår Kommissionen, at virksomheder – i meget overordnede formuleringer – vil skulle give en begrundelse for årsagen til fortrolighedspålæg.

For det sjette foreslår Kommissionen at gøre sanktionsbestemmelserne i direktivet mere detaljerede, så der bliver stillet krav om økonomiske sanktioner for visse overtrædelser. I den forbindelse skal der lægges vægt på en række kriterier, bl.a. omsætningens størrelse.

Endelig vil forslaget ophæve undtagelser fra direktivets krav. Det gælder f.eks. frivillige aftaler indgået før vedtagelsen af det oprindelige direktiv.

Konsekvenser i Danmark

Det betyder alt sammen, at forslaget – hvis det vedtages – vil medføre ændringer i den danske lov om europæiske samarbejdsudvalg.

Forslaget vil have erhvervsøkonomiske omkostninger for de danske virksomheder, som direktivet berører i dag. Det gælder først og fremmest de tilfælde, hvor den danske virksomhed udgør hovedsædet for en koncern.

Henholdsvis Kommissionen og Dansk Arbejdsgiverforening har oplyst, at mellem 20 og 30 virksomheder i Danmark udgør hovedsæde for koncerner med et samarbejdsudvalg. Herudover kan flere danske virksomheder være omfattet af direktivet i dag, fordi de indgår i en koncern med et samarbejdsudvalg, men hvor hovedsædet ligger i et andet land.

Regeringens holdning

Grundlæggende mener regeringen, at der er tale om en fornuftig revision af det eksisterende direktiv. Et mere klart regelsæt vil kunne afhjælpe tvivl om direktivets bestemmelser og herigennem bidrage til at sikre bedre rammer for, at medarbejdere rent faktisk inddrages i beslutninger, der angår dem.

Direktivet berører en relativt snæver gruppe af virksomheder, og der er alene tale om begrænsede ændringer af direktivet.

Regeringen finder det vigtigt at fastholde, at direktivets anvendelsesområde fortsat skal være beslutninger af reel tværnational betydning. På den måde undgår vi en sammenblanding med de regler om information og høring, som angår rent nationale anliggender.

Derudover er det vigtigt, at vi finder den rigtige balance i direktivet mellem hensynet til både arbejdsgivere og arbejdstagere. På den ene side skal arbejdstagere have god mulighed for at blive informeret og hørt. På den anden side skal direktivet respektere virksomheders mulighed for at træffe hurtige og effektive beslutninger samt mulighed for at bevare tilstrækkelig fortrolighed, når det er nødvendigt.

På den baggrund lægger regeringen op til følgende forhandlingsoplæg:

Regeringen

- lægger stor vægt på, at forslaget bestemmer om sanktioner og klageregler er i overensstemmelse med eksisterende danske håndhævelsessystemer.
- lægger stor vægt på, at det er frivilligt for medlemslandene, om de vil indføre krav om tilladelse til at tilbageholde information.
- lægger stor vægt på, at forslaget respekterer virksomheders mulighed for at træffe hurtige og effektive beslutninger med sikring af tilstrækkelig fortrolighed, når det er nødvendigt.
- lægger stor vægt på, at forslaget præciserer centrale koncepter og definitioner i direktivet, herunder definitionen af tværnationale emner, så direktivet fortsat kun regulerer beslutninger af reelt tværnational betydning.
- lægger stor vægt på, at implementeringsfristen bliver mindst 2 år.

Det er regeringens vurdering, at forslaget – med nogle præciseringer – vil leve op til disse vægte. En række lande har lignende ønsker til præciseringer. Ingen lande har givet udtryk for, at de ikke vil kunne støtte Kommissionens forslag.

Forslaget skal vedtages med kvalificeret flertal. Min forventning er, at det er realistisk, at det belgiske formandskab opnår en generel indstilling til juni.

Marianne Bigum (SF): SF støtter forhandlingsoplægget.

Regeringen ønsker en implementeringsfrist på mindst 2 år. Vi vurderer det til at være relativt ukontroversiel lovgivning, og vi kan ikke se, at det skulle tage mere end 2 år at implementere. Vil ministeren uddybe det?

I forbindelse med artikel 8 har FH (Fagbevægelsens Hovedorganisation) tilkendegivet vigtigheden af, at det ikke må begrænse medarbejderrepræsentanterne i de europæiske samarbejdsudvalgs muligheder for at drøfte relevante emner med deres fagforening eller gøre brug af anden relevant juridisk assistance. Deler regeringen den tilgang?

Alexander Ryle (LA): Vi er imod måltal for fordelingen af køn i arbejdstagerudvalgene, da det er diskrimination på baggrund af køn. Hvordan forholder ministeren sig til den del af forslaget? Er ministeren ikke enig i, at det til enhver tid skal være medarbejderne, der vælger, hvem de vil repræsenteres af, uagtet deres køn? Vil ministeren lægge afgørende eller stor vægt på, at ligelig kønsfordeling skal ud af forslaget?

Kim Valentin (V): Jeg går ud fra, at helt eller delvis offentligt ejede virksomheder er underlagt de samme regler som privatejede virksomheder.

Beskæftigelsesministeren (Ane Halsboe-Jørgensen): Ja, hvis det er aktieselskaber.

Til Alexander Ryle: Jeg vil ikke lægge hverken stor eller afgørende vægt på, at ligelig kønsfordeling skal ud af forslaget.

Til Marianne Bigum: Går spørgsmålet på, om fagforeningsrepræsentanter kan deltage i de europæiske samarbejdsudvalg, eller på finansieringen af den juridiske repræsentation?

Marianne Bigum (SF): Kan de medarbejderrepræsentanter, som er i et samarbejdsudvalg, drøfte relevante emner med deres fagforening eller bruge anden juridisk assistance i deres arbejde? Det handler altså ikke om, at de skal deltage i samarbejdsudvalget.

Beskæftigelsesministeren (Ane Halsboe-Jørgensen): De må gerne benytte ekstern assistance under forudsætning af at være bundet af fortrolighed.

Kim Valentin (V): Ministeren svarede, at det gælder for aktieselskaber. Det vil sige, at det ikke gælder for andelsselskaber, interessentskaber, kommanditselskaber osv. Hvad er årsagen til det? Reglerne har jo ikke noget at gøre med selskabsformer. Vi skal indføre de samme regler for vores private virksomheder som vores offentlige virksomheder.

Alexander Ryle (LA): FH skriver i deres høringssvar, at det er vigtigt at tage hensyn til, at nogle fag har en stor overvægt af enten kvinder eller mænd, hvorfor det i visse tilfælde kan være vanskeligt at sikre en lige repræsentation af begge køn. Det bakker op om ønsket om, at ministeren lægger stor vægt på, at den del tages ud af forslaget. Men det lyder til, at vi ikke kan rykke på forhandlingsoplægget, og derfor kan Liberal Alliance ikke støtte det.

Beskæftigelsesministeren (Ane Halsboe-Jørgensen): Direktivet rummer netop den fleksibilitet for virksomheder, hvor det er svært at opnå den ligelige kønsmæssige sammensætning. Der er ikke tale om et krav, men et måltal. Det er fint med måltal. Vi kender det fra andre direktiver og national lovgivning, så det lægger jeg hverken stor eller afgørende vægt på at tage ud af forslaget.

Til Kim Valentin: Det vigtige er, hvor mange medarbejdere en virksomhed har på tværs af grænser. Jeg har ikke kendskab til offentlige virksomheder, som har 150 medarbejdere i et andet land. Det er vel det, der er grunden til, at offentligt ejede virksomheder ikke er omfattet af forslaget. For alle andre ejerformer kigger man på, om det går på tværs af landegrænser, da det er det bærende.

Kim Valentin (V): Det er netop tilfældet for Kommissionen selv. Gælder disse regler for Kommissionen?

Beskæftigelsesministeren (Ane Halsboe-Jørgensen): Kommissionen er ikke en virksomhed, og dette direktiv er målrettet virksomheder.

Kim Valentin (V): Det er interessant, for man kan sagtens anlægge den betragtning, at Kommissionen har en virksomhed. Det bruger vi om vores offentlige myndigheder, i hvert fald i kommunerne. Selve forslaget har ikke noget at gøre med, om man er en virksomhed eller ej. Forslagets formål er at beskytte de ansatte, og derfor er der jo ikke nogen forskel på, om det er en offentlig eller privat virksomhed.

NOT **Beskæftigelsesministeren (Ane Halsboe-Jørgensen):** Det afgørende er, om det er en offentligt ejet virksomhed. Hvis der er tvivl, må vi svare skriftligt på, hvor linjerne trækkes. Det er ikke min målsætning at forsøge at undgå en stor gruppe af offentligt ejede virksomheder, som opererer i hele Europa. Det er et spørgsmål om, hvordan landskabet ser ud derude. Jeg hører meget gerne inputtene.

Næstformanden (Henrik Møller): Jeg kan konkludere, at der ikke er flertal imod regeringens forhandlingsoplæg, idet kun Danmarksdemokraterne, Enhedslisten, Dansk Folkeparti og Liberal Alliance har yttet sig imod det.

Punkt 11. Siden sidst

a) Tidlig orientering om opdatering af rammen for praktikophold

KOM (2024) 0133 og KOM (2024) 0132

EUU alm. del (20231) – Bilag 428 (kommenteret dagsorden)

Beskæftigelsesministeren (Ane Halsboe-Jørgensen): Der er tale om en pakke bestående af et direktiv og en rådshenstilling, som opdaterer og udvider den eksisterende kvalitetsramme for praktikophold fra 2014. Pakkens formål er at adressere problemer med ulige adgang til praktikophold, uhensigtsmæssig brug af praktikanter og praktikophold af lav kvalitet i EU.

Vi er i gang med at analysere forslagene og deres betydning for Danmark i tæt samarbejde med relevante ministerier og arbejdsmarkedets parter. Der er tale om et område, hvor medlemslandenes praksis og traditioner varierer. Derfor er det afgørende, at forslaget respekterer nationale tilgange og arbejdsmarkedets parter rolle.

Udvalget får et grund- og nærhedsnotat om sagen inden længe, og jeg vender naturligvis tilbage til udvalget for at forelægge forhandlingsoplæg.

b) Orientering om forslag til direktiv om forbedring af arbejdsvilkår for platformsarbejde

KOM (2021) 0762

EUU alm. del (20231) – Bilag 428 (kommenteret dagsorden)

Beskæftigelsesministeren (Ane Halsboe-Jørgensen): Jeg vil orientere udvalget om det positive resultat, vi opnåede på EPSCO-rådsmødet den 11. marts 2024. Det lykkedes at godkende den foreløbige aftale med Europa-Parlamentet om platformsarbejde.

Aftalen betyder, at medlemslandene nationalt skal indføre en formodningsregel, der skal gøre det nemmere at afgøre, om en platformsarbejder er lønmodtager eller selvstændig.

Derudover betyder aftalen nye krav til de digitale platforme om gennemsigtighed i forhold til de algoritmer, der overvåger og planlægger arbejdet, og et krav om, at det ikke må være en algoritme, der bestemmer, om en platformsarbejder f.eks. skal fyres. Det skal i sidste ende beslattes af et menneske.

Det har været nogle vanskelige forhandlinger – både i Rådet og med Europa-Parlamentet. Jeg er derfor glad for, at det er lykkedes. Direktivet er et godt skridt på vej mod bedre arbejdsvilkår for platformsarbejdere i EU.

Jeg forventer, at Rådet og Parlamentet senere på foråret kan vedtage platformsdirektivet endeligt. Derefter skal det implementeres i Danmark i samarbejde med arbejdsmarkedets parter. Det vil ske efter sædvanlig praksis i Beskæftigelsesministeriets Implementeringsudvalg.

Medlemmerne havde ingen kommentarer til dette punkt.

Mødet sluttede kl. 12.20.